

DRŽAVNO TOŽILSTVO V LJUBLJANI

Poslo 2. III. 1933

1933

ŽENA IN DOM

KNJIGA VIKTORIJA PRILOŽENA 3

Foto Fran Krašovec:

POMLAD

1933. LETO IV.

TRI SKODELICE

izborne in okusne

dr. Pirčeve sladne kave so vsakdanji zajtrk in malica našega Matička, Brede in tudi Janezka. Zato so močni in zdravi. Matere, dajte svojim otrokom samo domač izdelek, in ta je **DR. PIRČEVA SLADNA KAVA**

Ali imate radi svojega moža?

Potem si vsak mesec pri gospodinjstvu prišepnite 10 dinarjev in naročite zanj deset knjig založbe «Evalit». To so povesti, ki bodo tudi Vam dale nekaj ur tihega zadovoljstva.

10 mehko vezanih knjig stane samo Din 100.— letno. Za vezavo v platno se doplača Din 60.—. Pišite še danes dopisnico na upravo «Priatelj», Dalmatinova ulica št. 10/E, da Vam pošlje eno teh knjig brezplačno na ogled.

Kakor božajoč okvir okrog dragocene oblike je praktičen in lep dežnik.

Seveda samo, če je prvovrstno blago, s katerim Vam postreže trdka

L. MIKUŠ, LJUBLJANA

Na drobno! Mestni trg 15. Na debelo! Ustanovljena leta 1839.

Takile so zavitki pravih

domačih izdelkov

jugoslovanske tvornice Dr. A. Oetkerja

Dr. A. Oetker-jev
vanilinov sladkor
za kuhinjo.

Ta zavitek zagotavlja, da zadobi veliki puding,
krošča, košice ali 1 liter Oetkerja prijeten
vaniljev aroma.
Vsebinska teža zavitka nadomestuje 2,3 stroke
dobre vanilije.

Doktor Oetker-jev
pecilni prašek
je najboljši!
Zakonito zaščiten pod
imenom

Backin

Od gospodinj pohvaljen in
milijonkrat izkušen

Bactamid
(nadomestek za jajca)
od Dr. Crata in Dr. Oetkerja

nadomešča moč za kuhanje testa in
barvo jajc; noževa konica tega praška
vsebuje moč barve, enega rumenjaka
kakor tudi moč enega beljaka.
Bactamid se koristno doda vsaki moči
sati jedi in peciva, posebno omletam,
šiščelikom, rezancem, krpicam, ciro-
kom, buhteljam, kolačem, maslencem
in karkemu testu itd. kakor se dobi
lepo obliko in je lahko prebavljivo.

Dr. Oetker-jev
PRIPOMOČEK
ZA
VKUHAVANJE
za gospodinjo.

Vsebinska teža zavojčka uporabljena po
onostranskem navodilu: 64,5 kg vkuha-
nega sadja, želest, marmelade, sad-
nega sokovja, komarom in sličnemu
stalnost in zabranj njih vyarjenje po
blespobi ter kislosti.

Dr. Oetkerjevi šartilj kakor tudi pudlingi, kreme in drugi izdelki
se dobe v vseh trgovinah,

Je

prihaja
pomlad

A

zaloga
pomladnih novosti

JE ŽE TU!

SOUVAN

LJUBLJANA, MESTNI TRG 24

Solnce se Vam že prijazno smehlja . . .

Odložite zimsko obleko. Izberite si iz naše velike zaloge zase in za svojo družino spomladanske obleke, plašče, površnike, kostume. Blago naših izdelkov je iz prvovrstnih tvornic, fazone po slovitih pariških modelih, izdelava brezhibna, cena brez konkurence.

DRAGO GORUP & Co., Ljubljana

Miklošičeva cesta števil. 16/1. Hiša Del. tisk. (Bamberg).

Telefon 32-33.

KLIŠEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvrtne
najsolidnejše

KLIŠARNA ST. DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

«Mami, kako je dober tale čajček, ki mu Ti praviš BUDDHA.

Kdo pa prodaja BUDDHA ČAJ, mamica?»

«Pri vsakem trgovcu ga dobim. Seveda moram vedno zahtevati čajne mešanice BUDDHA v zavitkih, ker bi sicer kaj hitro dal drug manj vreden čaj.»

Čajne mešanice pa razpošilja:

TEA IMPORT, Ljubljana

Večna pot 15. Telefon 26-26.

Lepe oble, polne prsi so kras vsake žene. Najsi bodo prsi še tako mlhane in viseče, dobe, če uporabljate **Lait de Juno**, v naj-

SKRIVNOST MOJE MLADOSTNE LEPOTE.

kr jšem času zavidno bujnost, obilno in trdost. Din 65.—

Crème Rose Centifolia, najlepša francoska suha krema. D. je temnorjava ljubko in nežno polt. Če jo redno uporabljate, izg. nejo vse nečistosti, obraz pa postane mlad, svetel in mikaven do p. ne st. rosti. Po rebnu vsaki mod. rni sami kot podloga za puš. in šminko, za zab. e, plese in promenado. Din 40.—, srednji l. nek. Din 18.—

Gold Cream, originalna angleška radioaktivna masna nočna lanolinska krema, ki prodira v vse znojnice in s tem varuje in z vsakim dnem bolj pomlaja obraz. Odpravlja čudovito hitro grbanice in gube pod oči in na sencih, pa bi zato moral biti na toali tni mlzici vsake moder e dame. Din 42.—, srednji lonček Din 22.—

Vaša lica bodo samo tedaj nežna in polna mladostnega čara in svežosti, kadar boste uporabljali naš. znamenite biološke pomočke za dovršeno nego polti.

Lait „Odalisques“ pour les Muscles, z najdragocenejš. b. bio. o. kih olj za ohranitev in okrepitev obraza in za popolno odpravljanje zn. jule in nagubane kože. Din 74.—, srednja steklenička Din 25.—

Mugetta lotion odpravi čez noč vse solnčne pege in rumene in rdeče lise. Din 30.—

K. pljice Tāto odpravijo v osmih d. eh tetovirano kožo, radavice, madeže in pege. Din 60.—

Gumaste nogavice morajo nositi vsi, ki trp. na krticah (zabreklih žilah na nogah), oklinah, revm. tičnih boleznih itd. Gumaste nogavice ne dajo nogi samo lepe in gladke oblike, ampak odpravijo tudi vse bolečine in vsako otekanje. Par nogavic od Din 110.— naprej

„CENTIFOLIA“, parfumerija, Zagreb, Jurišićeva 8. Zahtevajte brezplačne ilustrirane cenike!

100%

vaših želja moremo zadovoljiti z našo ogromno izbero blaga za damska in moška pomladna oblačila itd.

Samo nekaj primerov naših reklamnih cen:

Bela tkanina, širina 72 cm	od 6 do 9 Din
Šifoni prav dobri, širina 80 cm	od 11 do 15 Din
Molino la za rjuhe, širina 156 cm	od 20 do 22 Din
Kappentuch la, širina 180 cm	od 29 do 32 Din
Damast-gradl za žimnice	od 30 do 38 Din
Damsko volneno blago	28, 35, 56 Din
Moški angleški kamgarn, širina 150 cm	od 135 Din naprej

DOBRO BLAGO
PRIJAZNA POSTREŽBA
NAJNIŽJE CENE

SPECIALNA TRGOVINA NOVAK - LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 15 (NASPROTI NUNSKÉ CÉRKVE)

Iz šole.

«Z vsemi ljudmi moramo biti vljudni», pripoveduje učitelj, «in vsak dan moramo koga osrečiti. Ali si ti včeraj koga osrečil, Peter?»

«Da, pri teti sem bil na obisku. Ko sem šel, je bila vsa srečna.»

*

Profesor pokliče Smrka, naprednejšega dečka v razredu, in ga vpraša:

«Povejte mi, Smrk, ali veste kak pregovor o učitelju in učencih?»

«Vem, gospod profesor: „En sam norec vpraša več kakor more odgovoriti deset pametnih.“»

Že je dobil Smrk mastno klofuto. Ko se je malo opomogel, je začel iznova:

NEKAJ NOVEGA ZA VAS

smo dobili te dni. Spomladne plašče, kostume, obleke itd. Vam bomo lahko naredili iz blaga, ki ga ne boste mogli prehvaliti.

Francoski in dunajski modeli.

Nizke cene!

Damska konfekcija in modni atelje

IGLIČ, Ljubljana
Tavčarjeva ul. 3.

SOLIDNA POSTREŽBA
A NIZKE CENE
LEPA LINIJA KROJEV
O S E B N O
NASVETOVANJE

VELIKA IZBERA
EDINSTVENI KROJI
RAFINIRAN OKUS
ATELJE BREZHIBEN

SALON
VERA

NEBOTIČNIK
6. NADSTROPJE
TELEFON ŠTEV. 24-63

Brezplačni lift na razpolago

«Še en pregovor vem: „Kdor baje reveža, baje sebe.“»
«Nesramnež», zakriči profesor. «Čakaj, ravnatelj pokličem! Ta ti že pove, kar zaslužiš!»

«Še en pregovor vem, gospod profesor: „Nesreča ne pride nikoli sama!“»

Čarovnik.

Učitelj: «Janezek, kako pravimo človeku, ki drugemu kaj vzame?»

Janezek molči.

Učitelj: «Če bi ti jaz segel v žep in vzel iz njega sto dinarjev — kaj bi bil potem?»

Janezek: «Čarovnik, gospod učitelj!»

Na izbiro.

Pri Kosovih se je oglasila štokljka in jim prinesla kar tri punčke. Janezek samo gleda. Naposled se le ojunaci in vpraša: «Mamica, povej, ali so na izbero, ali moramo obdržati kar vse tri?»

Brušena stekla in ogledala za moderno pohištvo in razne druge lokale ter steklo za stavbe, nadpise, avtomobile itd. dobavlja najceneje trdka

Tel. 23-43

«SPECTRUM», D. D.
tvornica ogledal in brušenega stekla
LJUBLJANA VII, Celovška cesta 81

POMLADANSKO ZDRAVLJENJE

Komaj je prišla pomlad, že se narava prebuja k novemu življenju in obnavljanju. Sedaj je čas misliti na zdravje, zakaj kakor sok v bilkah, tako tudi kri prenaša večjo akcijo cirkulacije, ki lahko dovede do težkih posledic. Zaradi tega je treba telesu dovajati nove in osvežujoče sokove, da postane organizem odporen in zdrav. Za to svrhu je najboljši naravno zdravljenje s «Planinka» zdravilnim čajem, pripravljenim večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč. Dolgoletna izkušnja nam potrjuje, da je «Planinka» zdravilni čaj, ki ima v sebi preizkušene in dobre zdravilne sestavine, najboljši in edini regulator za čiščenje in obnavljanje krvi. «Planinka» zdravilni čaj uničuje kali bolezni in filtrira kri. S tem doseže, da kri lahko in pravilno cirkulira ter tako obnavlja ves organizem. Zdravljenje od 6 do 12 tednov s «Planinka» zdravilnim čajem deluje izredno, in sicer brez strupov, pri vseh sledečih boleznih: pri slabi prebavi želodca in zaprtju telesa, slabem delovanju črevesa in napetosti telesa, omotici in sla-

MR. BANOVEC

PLANINKA

bosti, obolenju mokračne kisline in hemeroidov, slabosti in odebelitvi srca, bolezni jeter, nervozi in živčnih boleznih. «Planinka» zdravilni čaj pospešuje apetit in izredno deluje pri arteriosklerozi in osluzenju pljuč. Zahtevajte pa v lekarnah samo pravi «Planinka» zdravilni čaj, ki se ne prodaja odprt, temveč samo v originalnih plombiranih zavojih po 20 Din in z napisom proizvajalca:

Lekarna

M R. L. B A N O V E C
LJUBLJANA, Kongresni trg

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Materinske skrbi. Sem vdova in imam šestnajstletno hčerko-edinko, dobro, pridno in zdravo dekle. Je živahnega in veselega temperamenta, in mi je prav zato tem manj razumljivo, da hoče postati — nuna. Začetkom tega njenega govorjenja nisem vzela resno. Mislija sem pač, da je to eno tistih mladostnih navdušenj, ki prej ali slej minejo. A zmotila sem se. Dekle vedno pogostejše in vedno odločnejše poudarja, da pojde v samostan. Svojo hčerko ljubim nad vse. Cilj vseh mojih misli in dejanj je bila le želja, da osrečim svojega otroka, molitev, da žarki njene sreče osvetlijo leta moje starosti. In sedaj naj ostanem sama, čisto sama? Sama z mučno mislijo, s skrbjo, da moj otrok za samostanskimi zidovi morda le ne najde prave in trajne sreče. Kaj mi je storiti, da pogodim pravo pot, pravo rešitev na to težko vprašanje?

D. G. iz St. J.

Služba ali gospodinjstvo. Imam dobro službo že šesto leto. V kratkem se poročim, in ne vem, kaj bi storila. Ali naj pustim službo in sama gospodinjim, ali naj še dalje hodim v urad. Ker nimam staršev, bi bila z možem primorana hoditi na hrano v menzo. Svojo službo opravljam še vedno z veseljem. A tudi gospodinjiti v svojem novem domu bi me prav zelo veselilo. In čim več o tem razmišljam, tem težje se mi je odločiti za eno ali drugo. Kaj bi bilo bolje? Svetujte mi!

Ana R. iz M.

Zastarela vzgoja. Sem modistka in stara 20 let. Živim s tremi brati pri starših. Čeprav sta dva mlajša od mene, imata vendar vso prostost. Bratom ni treba nič delati, zanje stori vse mati, lahko gredo zvečer ali v nedeljo kamorkoli, in nikdar jih nihče ne vpraša, kaj so delali in kdaj so prišli domov. Jaz pa moram zju-

traj kavo skuhati, opoldne pomivati, zvečer pa pospravljati, prati, šivati in drugo. Mati pravi, da mora tako biti in da je bila tudi ona tako vzgojena. Vidim pa svoje tovarišice, ki si obdrže vso plačo in hodijo svoja pota. Ali je taka vzgoja pravilna? Ela H. iz Lj.

Ločena žena. Pred 12 leti sem se od moža ločila. Sodišče je meni prisodilo vse tri otroke. Mož bi moral plačevati po 600 dinarjev na mesec. Da se ognje temu plačevanju, se je izselil, jaz pa za njim nisem poizvedovala. Zadnje čase pa mi pisari iz tujine in prosijo, da bi iznova poizkusila živeti z njim. Vseh teh 12 let sem čutila, kako težko se žena bori brez moške opore z vsakdanjimi težavami. Tudi vzgoja odraslih otrok mi dela preglavice, ko sem ves dan v trgovini. Mož pa mi obeta, da bo vodil podjetje vzorno, da ga je tujina izučila in da bo vse popravil, kar je nad nami zagrešil. Ne morete razumeti, kako hudo mi je in kako težka je taka odločitev. Katera mi more pravilno svetovati?

2. V.

Kako si poiščem službo? Vaše nasvete, kako naj dekleta iščejo službo, sem na vse strani pretehtala. Imam šest otrok. Dve hčerki bosta letos izšolani in bosta jeseni iskali službo. Zato so nam taki nasveti v izpod-

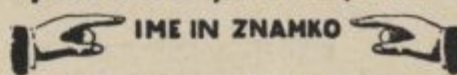
VSAKA „SIDOL“ PUNČKA MA
PATENTIRAN OBRČAL

Tako izgleda pravi

Sidol

pazite pri nakupu na

S PRAVIM SIDOLOM ČIŠČENI PREDMETI
IZ VSAKOVRSNIH KOVIN DOBIJO
NAJVEČJI SJAJ!

Z MALO KOLIČINO SIDOLA OČISTITE OK-
NA IN ZRCALA HITRO IN BREZ TRUDA

budo. Veliko bolj me pa skrbi, kako bom spravila ostale štiri do kruha. Umestno bi bilo, če bi pisali tudi o raznih poklicih: kakšen poklic naj si kdo izbere in katere službe še niso prenapolnjene. Ali ve katera izmed naročnic kaj novih sodobnih poklicev za mlada, talentirana dekleta? Skrbna mati.

Vsaka žena ljubi red

Kadar tiskarna iz tehničnih razlogov o pravem času ne dotiska lista, smo tudi mi nestrpni, ker dobro vemo, kako težko čakate na »čeno in dom«.

Največ zamude pa nastane zaradi tega, ker moramo vsak mesec pregledati naslove, ali so v redu in ali je naročnina vsaj za mesec dni naprej plačana. To zamudo bi si lahko prihranili, če bi res vse naročnice o pravem času plačale naročnino. Veliko jih je, ki vedo, koliko je s tem dela, in so zato, čeprav nekatere težko, nakazale naročnino za vse leto. Druge so se potrudile, da so plačale za pol leta ali vsaj za četrt leta naprej. Tiste, ki si težko odtrgajo večji znesek, pa redno plačujejo mesečne prispevke.

Vsem tem iskrena hvala za njih redoljubnost in točnost.

Seveda je tudi nekaj takih, ki vsled skrbi ali drugih vzrokov pozabijo na nas. Čas pa hitro beži, in kar naenkrat se nabere večji znesek. Potem seveda težje spravijo ta znesek skupaj in nam očitajo, zakaj jih nismo opozorili, da so z naročnino na zaostanku.

Vsako posebej opozoriti nam ne kaže, ker bi marsikatero pripravili v nevoljo, češ da smo sitni in nezaupljivi. Je pač križ in težko napraviti tako, da bo vsem prav, čeprav bi to zelo radi storili.

Zato prosimo, pogledjte, ali je Vaša naročnina v redu vplačana. Če Vam razmere dopuščajo, nakažite naročnino za vse ali vsaj za pol leta. Hvaležni Vam bomo za to. Sebi prihranite nekaj dinarjev, nam pa ogromno delo. Položnico smo vsem priložili.

Vse lepo pozdravlja

uprava.

Vprašanja

Koline. Z možem živiva daleč proč od svojega doma. In tu v tujini pogrešava marsikaj, kar doma niti ceniti nisva znala. Tako se nama je zadnjič zahotelo kranjskih klobas, odbrih in sočnih. Toda kje naj jih dobim tu v tem kraju, kjer teh dobrot niti po imenu ne poznajo? Pa sva z možem sklenila, da kupiva majhnega prasička, ga dava zaklati in napraviva doma dobre domače koline. Rada bi napravila prav posebno dobre pečenice in krvavice ter še boljše kranjske klobase. Svoje sonaročnice prosim za dober in preizkušen recept.

Mladost in lepoto

si ohranite najzanesljiveje, ako redno uporabljate

HORMOLIN-CREMO

ki ima v sebi učinkujoče hormone in ki pomlajuje kožo, ji daje baršunasto mehko ter odstranjuje gube.

Zahtevajte izrečno **Hormolin-Cremo „Paracelsus“**.

Kolinska

TVORNICA

ČIKORIJE

Naš pravi domači izdelek

Učiteljska abiturientka želi mesta vzgojiteljice. Pomagala bi tudi pri gospodinjstvu.

Marjeta L., Spodnja Šiška. S čim spravim temne lise iz nikljastih predmetov?

Odgovor. Izdrgnemo jih z mehko krpo in soljo. Če bi to ne pomagalo, segrejemo nekoliko soli in prav toliko dvojnokislega natrona, zmočimo in s tem izdrgnemo nikelj; nato ga izplaknemo in izdrgnemo še s suho krpo, da se zopet sveti. Tudi vlažni pepel od smotk pobere iz niklja vse madeže.

Lojzka Š., G. Za kaj lahko porabim stare moške ovratnike?

Odgovor. Iz moških ovratnikov lahko na primer izrežete vložke za čevlje. Seveda morate ovratnike prej poskrobiti in polikati. Taki vložki so zelo pripravi, ker varujejo nogavico pred nesnago in preprečujejo potenje. Iz ponošenih ovratnikov pa tudi lahko naredite naramnice za perilo, ki so prav trpežne in praktične.

L. P. iz Ljubljane. Kako je treba snažiti lakaste čevlje in kako sploh ravnati z njimi, da ostanejo dolgo časa lepi?

Odgovor. Lakasto usnje snažimo lahko na več načinov. Namažemo ga na primer z beljakom, počakamo, da se vleže v usnje, in ga potem dobro izdrgnemo z voljno krpo. Lepo se čisti lak tudi z mlačnim mlekom, ki ga s krpico izdrgnemo do suhega, ali pa s sveže narezano čebulo in volneno krpo, s katero drgnemo čevlji, dokler se ne sveti. Najvažnejše pa je pri vsem tem, da denemo lakaste čevlje, kadar jih sezujemo, takoj na kopito, namažemo z vazelinom in shranimo na hladnem prostoru.

ŽENA IN DOM

ilustrirana revija za slovensko ženo
številka 3 * marec 1933 * leto IV

Ivan Albrecht:

O B I S K

Dva dni po Vandinem pogrebu se gospa Mija ni še malone nič zavedala. Nalik brez življenja je ždela v starinskem naslanjaču kakor one strašne dni, ko je v krčeviti bojazni štela pojemajoče utripe hčerkinega srca. V tisti lepi dekliški sobici z oknom na jezero je sedela in čakala...

Joj, dnevi, neizbrisni dnevi in noči! Venomer si jih je zdaj klicala v spomin, vsako malenkost posebej, prav od hladnega novemberskega večera do tega zgodnjega pomladnega jutra, ko je v objemu zarje rdelo češnjevo cvetje pod oknom sprejemnice, kamor je bila odšla gospa Mija za resnobnim zdravnikom.

— Gospod doktor!

Zdravnik je bil bled. Govoril je ljubeznivo, a brez poudarka, preprosto morda in vendar popolnoma nerazumljivo. Gospa Mija ga vsaj ni mogla razumeti, a ko se je vrnila k Vandini, je že miroval na dekliških ustnih negiben smehljač —

Ta dva dni po hčerkinem pogrebu je tedaj gospa od konca do kraja razmišljala in si bolj in bolj bolešno očitala, da je prav za prav sama strla nežni cvet.

Komaj dvajsetletna Vanda je bila nevesta in tisti večer nikakor ne voljna iti na zabavo.

— Veš, mama, mi ni dobro, je rekla, in bi najrajši legla. Ne, ne misli, da sem muhasta! V resnici mi ni dobro —

Gospa se je tedaj smehljala, češ:

— Ako boš taka, si odtujiš ženina in ne boš nikoli imela moža.

Zavoljo teh besedi (o, kolikokrat jih je gospa sedaj obžalovala!) se je Vanda vdala in odšla na zabavo. Ves večer je plesala, gospa pa šele sedaj razume, čemu je bil hčerkin obraz vzlic veselemu vrvenju, ki ga je bila dvorana polna, in kljub res iskreni pozornosti, kakršno ji je neprenehoma izkazoval zaročenec, venomer mučeniško bled in trpek. Gospa Mija je menila, da se dekle kuja, zdaj pa ve, da je slutilo...

Ko sta prišli domov, je bila Vanda nenavadno trudna in še kašelj jo je silil. Zjutraj ni vstala in se je kar začelo: mraz, vročina, mraz, vročina in kašelj in zbadanje v prsih in hiranje. Kakor sneg je kopnela in nič na svetu je ni več veselilo.

— Vanda, boš to? Vanda, bi ono?

Nič. Samo glavo je nagnila, da so se kakor vrv napele kite na shujšanem obrazu.

— Vanda, ostani pri materi, dete, pri svoji mami! Vanda, čuješ?

Odprla je oči in trudno tolažila:

— Bom.

Potem se je zagledala v rožno jutro in ni bilo več besede iz njenih ust, nobene besede več. Ali gospa Mija še danes ne more verjeti in ne razumeti, ampak le čaka in čaka! Kdorkoli se ji približa, da bi jo tolažil in pogovoril, ga samo brezizrazno pogleda in se poslej nič več ne zmeni zanj. Oči so od bdenja že čisto kalne in rdeče premrežene, gospa pa le čaka. Vanda mora priti.

Nad jezerom se zgrinja večer. Včasih potegne lahen veter, da se zganejo zavesa na oknu Vandine sobe. Gospa začuti dih in se ozre:

— Vanda!

Ni je še.

Na nebu ugaša zarja in zagori večernica. Za njo primežikajo roji zvezd. Čez in čez jih je poln sinji svod. Veter se razgovarja z bičjem ob bregu in jezero včasih lahno vzvalovi. Kakor šum baršunastih in svilenih kril je čuti semkaj v sobo.

— Vanda! dahne gospa.

Ni je še. Utrujenost nagne gospe Miji glavo na prsi. Ustna nezavedno šepetajo božajoče, pobožne besede in srce kliče in kliče.

Vande ni, vendar je noč usmiljena in nežno zatisne gospe Miji oči. Tako lahko jih ji zapre, tako mehko, da gospa niti sama ne ve in ne čuti.

— Vanda! se gibljejo v snu izsušena, razpokana ustna.

Na nebo priplove mesec in posrebrja jezersko gladino. Med bičjem in olšjem in vrbjem po obrežju vstajajo čudesa, srebrna in zlata čudesa mesečne noči. V prosojnih čolnicah se prevaža veter po valeh, se dviga, poigrava in raja zdaj z listi na drevju, zdaj z zavesami, ki jih je še nedavno božala Vandina roka. Tako lahko se poigrava z njimi, da se začudeno ozre sam mesec v sobo in obsije gospe Miji snivajoči obraz. Veter raja z zaveso, jo dviga in boči in sloči, in mesec se čudi in čudi. Vsa soba je polna njegovega sija, tako polna, da še gospa sama v zavzetju odpre oči in vidi: Vanda!

Dvigne se in razprostre roke v objem:

— Vanda!

Zakaj se je prestrašila ljubljenska in hušknila skozi okno? Ali je le angel s srebrnimi krili, da plahuta tamkaj in vabi hrepenečo mater?

— Vanda, ostani pri materi, dete, pri svoji mami! Vanda, čuješ! se opoteka gospa Mija in hoče objeti. Kaj ni reklo zunaj:

— Bom?!

— Vanda! dvigne mater tako silno koprnjenje, da se zboji celo razigrani veter in popusti tančico. Mati zakrili, objame, se nagne:

— Vanda!

Spodaj odjekne v razburjenem jezeru:

— Joj!

Mesec strmi v prazno sobo in veter ne najde več zavese na oknu. Jezero se je odelo ž njo tam, kjer je kriknilo, ko je sprejelo nenadni obisk.

Cvetko Drago:

ZGODBA O BLAZNI DEKLICI

Sedemnajst let ji je bilo ...

«Hej, Jernej, pojdi, da zapleševal» je zakričala blazna Mila fantu, ki se ji ni odzval, ampak je šel svojo pot dalje, ne meneč se za norico. Mili je oglavna ruta vihrala po zraku, z razmrščenimi lasmi se je poigraval veter; krilo ji je bilo globoko izpodbrečano, raztrgano in blatno. Na nogah je imela raztrgane čevlje, da so se ji videli prsti.

«Hej, Peter, pa Ti pridi, če Jernej noče!» je pozvala vaškega dolgina. Peter se ji je zasmel v obraz: «Mila, srček, najlepša na vasil»

Zadovoljno se je nasmehnila Mila in si mencala lici. Nato se je postavila pred fanta: «Glej, Peter, ali nisem lepa? Poglej moja rožnata lica in rdečo svileno obleko!» Privzdigovala je blatno, umazano krilo in odpenjala bluzo: «Nisem lepa, hm?» Sunila ga je v prsi in se mu srečno zazrla v oči, da je fanta stresel mraz in ga je postalo strah.

«Lepa si, Mila, lepa, kakor vila! Zdaj pa pojdi, ne utegnem več. Moram na polje!»

«Peter, drevi pri Prelovčevem mlinu! Da veš, ne pozabil» je znižala glas in se sumljivo zasmejala.

Peter je naglo odhitel, saj se je skoraj zbal: «Prekleta blazna Mila! Še ustraševala bi me skoraj s svojim pogledom! Kakor gad je!»

Mila je gledala za njim in mu metala poljubčke ter si neprestano ponavljala: «Drevi, Peter, tam pri Prelovčevem mlinu! Nikdo naju ne bo videl, čisto sama bova! O ti moj zlati fant!»

Nato se je ogledovala. Obračala si je krilo, da so se ji videle razprskane krvave noge brez nogavic: «Ali nisem lepa? Poglej me, Peter!»

Zapela je z nizkim, raskavim glasom skozi vas:

«Danes zvečer je bil pri meni moj zlati fant!

Ne veš, kako dolgo sva sanjala o sreči,

ne veš, kako so bili poljubi vroči!

O ti, moj dragi, moj zlati fant!»

Zdaj pa zdaj se je ozrla za njo starka, ki je čuvala gosi na dvorišču: «Že zopet blazni, uboga Mila!»

Mila je potrkala pri Megličevih: «Mati, odprite! Lepa Mila je prišla!»

Nihče se ni oglasil, mati Megličevka se je zaklenila v hišo, ko je zagledala blazno Milo.

«Mati, odprite, da vam ne razbijemo duri! Hej, danes zvečer pride moj fant! Lačna sem, mati!»

Udarila je s pestmi na duri, da so se stresle. Megličevka se je ustrašila in je odprla. Mila se ji je zarežala v obraz, pokazala zobe in stisnila lici:

«Se me bojite, mati, kajne?» Njene oči so se ognjeno posvetile, da se je Megličevka umeknila.

«Mati, kruha mi dajte in kislega mleka!» je zacepetala Mila z nogo ob tla.

Megličevka je naglo stopila v klet, Mila pa je stopila v sobo, sedla na klop pri peči in brundala sama sebi:

«Ha, ha, ha! Danes bo prišel Peter moj

in dal mi bo poljub vroč svoj!

Ha, ha, ha! Danes, danes pride!

Ne slišiš, Jezus moj, on pride!»

Vzela je križ s stene in ga poljubila. Mati je stopila v izbo in jezno zavpila: «Kaj, še iz Krista se norčuješ? Da te le sram ni, neumnica! Mar bo Kristus poslušal čenče o tvojih fantih!»

«Mati, kaj pravite? Da se iz Krista norčujem? Saj ni res! Samo pripovedovala sem mu, da pride moj ljubi, in nasmehnil se mi je!»

Popadla je latvico kislega mleka in kruh, Megličevka pa si je tiho govorila: «Oh, saj ne ve, kaj govori! Strašno, če je človek blazen! Joj, joj, sirota!»

Mila je jedla hitro, neumerjeno, da ji je kislo mleko kapljalo po bradi na prsi.

«Poglej, Mila, kako ješ! Saj boš vendar pol izgubila!» jo je opozorila mati. «Saj še jesti ne zna!»

«Pol je žame, pol za miške in mucke, mati! Kaj pa mislite, da bom vse sama pojedla? Poglejte jih, miške, kako lačno me gledajo!»

Megličevka se je razsrdila: «Miši? Bom ti že dala, neumnica! Še nikoli ni bilo pri nas miši. Kje pa jih vidiš?»

«Tam pod posteljo, pogledajte, če ni res!»

Mati ni odgovorila, zasukala je prst po čelu: «Saj je že čisto zmešana; miši vidi, kjer jih ni, in o fantu sanja!»

Hipoma je izpustila Mila latvico iz rok, da se ji je mleko pocedilo po krilu in se je latvica na tleh razbila. Usta je imela široko odprta in je gledala v strop.

«Kaj ti je, Mila? Kaj vidiš na stropu?»

«Poglejte jih, Megličevka, tam gredo! Po mene gredo, hudiči!» Zakrtila je z rokami, napela oči, ki so razodevale neznanski strah, in se stisnila v kot: «Poberite se od mene! Mati, rešite me!»

Zakričala je od groze.

«Kje vidiš hudiče, Mila? Saj jih ni!»

«Oh, mati! Hvala Bogu, zdaj so odšli!»

Počasi se je umirila.

«Veste, mati, Petra imam strašno rada!» Objela je peč in jo božala ter se pritiskala k njej: «O moj Peter, kako lep, zal fant si!»

Megličevka se ji je zasmejala: «Saj peč ni Peter!»

«Ali se norčujete iz mene, mati?»

Vstala je, ni se zahvalila Megličevki za jed, niti zbogom ji ni rekla, ter je odšla.

*

Mila je hodila cele dneve po vasi in se je ogledovala: «Ali nisem lepa, najlepša na vasi? Peter mi je tako dejal!»

«Ha, ha, danes pride Peter moj,
ko se stemni...!»

Vaški otroci so se poganjali za njo, metali kamenje vanjo in se norčevali:

«Nora Mila, lepa Mila,
ti si kakor vila.
Rumpumpum!

Danes pride Peter tvoj, ko se stemni!»

Mila se jim je bedasto smejala, si brisala kri z obraza in govorila: «Kajne, moji ptički? Danes pride? Ne veste, kako je lep ta moj Peter!»

Dekleta in fantje so se Petru smejali: «Vidiš, Peter, kako je blazna Mila zaljubljena vate. Oženiti se boš moral z njo!»

Peter ni odgovoril, samo grdo jih je pogledal izpod čela.

Pa so vlekli Milo in ji resno govorili: «Mila, Peter je rekel, da se bosta ženila! Nas boš povabila na gostijo?»

«Oh, seveda, vse, vse! Glejte, že pripravljam balo!» in je kazala umazano bluzo in krilo. «Oh, moj Peter, sladki moj fant!»

Ko se je obrnila, so se ji smejali: «Norica, verjame!»

*

Mila se je vsa izpremenila. Debelejša je postala. Ženske so si pripovedovale marsikaj in se zgražale nad tistim, ki je posilil blazno žensko! Nekoč jo je župnik poklical k sebi.

«Kaj hočete?»

«Mila, kaj je s teboj? Povej mi!» ji je prijazno dejal gospod Janez.

«Kaj vas briga!»

«Grdo je bilo od tistega, ki je to storil na tebi! Obesiti bi ga morali!» je grozeče rekel župnik.

Mila je vzdignila pesti proti njemu: «Ljubim ga! Kaj vas to briga!» Župnik je prestrašen odskočil. Še enkrat ga je srepo pogledala, nato se je obrnila, odšla in ježno zaloputnila vrata za seboj. Gospod Janez se je križal za njo in zaklenil vrata.

*

Mila je postala čudna še bolj ko poprej. Nič več ni čakala ljubega, da bo prišel zvečer. Kričala je, da so se še moški umikali v hiše: «Gorje ti, Peter! Gorje, ker me več nočeš!»

Metala je kamenje, da so okna žvenketala in so ljudje na glas molili in prosili Boga, naj jih reši blazne Mile. Blizu si nihče ni upal, da bi ga ne popadla kakor stekel pes.

«Preklet, stokrat preklet!» Njen obraz je upadel, rjave lise so se zarisale vanj.

Peter je nekam izginil in nikjer ga niso mogli najti.

*

Neko jutro je prišla Mila v vas, ko so šli ljudje v cerkev. «Glejte, ljudje! Danes ponoči sem ga rodila, prekletega Petrovega sina! Kje si, da boš videl maščevanje, preklet, preklet!»

Zavihtela je v zraku nago telesce, da je obupno zavreščalo. Ljudje so priskočili, a že prepozno.

Živa kepa je udarila ob zid, da je v hipu nastala iz nje zmes krvi in mesa, ki je počasi polzela po zidu.

Ljudje so zakričali od groze in si zakrili oči...

Blazna Mila pa je kakor zver bežala iz vasi: «Preklet, preklet!» — — —

**ZADNJI
AKORDI**

Nina Smirnova:

Marfa

Roman.

Poslovenil L. Mrzel.

(Nadaljevanje.)

Po svoji bolezni je Varvaruška slednjo noč prebila pri Korzukovu. Svojemu spečemu soprogu pa je svojo sestro Ustjo polagala v posteljo. Zdaj se ga ni prav nič več bala in čez dan je na vsako besedo, ki jo je rekel, za vsako malenkost pomolila jezik proti njegovim belim očem. Pred večerjo, ko je po vsem mestu zvonilo k večernicam, je Varvaruška pred veliko ikono prosila za odpuščenje svojih grehov; ko se je pa zadosti namolila za vse, kar je bilo in kar še bo, in ko je po večerji tustu in tašči voščila lahko noč, je počakala, da je vse potihnilo po hiši — in je šla.

Nekega jutra je Vasilij Flegontovič začuden rekel Varvaruški:

«Kako pa je to, da si podnevi tako mehka kakor žamet in ponoči tako hrapava, kakor bi bila kozava?»

Varvaruška se je glasno zasmejala in mu pokazala jezik.

«Kozava? Ponoči so pač tudi tvoje roke slepe?»

Nekaj dni nato pa se je Varvaruška resno prestrašila. Njen mož ji je izrazil svoje začudenje nad tem, da že tako dolgo spita drug z drugim, pa je ona še zmerom bolj dekle kakor pa žena. Spočetka se je spet hotela zasmejati, toda oči so ji nenadoma okamenele — planila je po veži in je vsa razburjena poklicala svojo sestro Ustjo.

Ustja je stala v kamri ob oknu. Varvaruška jo je trdo zgrabila za rame, jo stresla na moč in jo okrenila k sebi.

«Kaj pa je to? Kaj ti ne pride na misel? Kako pa spi Vasilij Flegontovič s teboj? Kaj?»

Ustjin glas pa je bil prav tako počasen in len kakor zmerom, ko je odvrnila:

«Kakor spi, tako pač spi... Kakor vsi spijo. Kaj jaz vem! Kaj pa češ? Brigaj se rajši za svoje stvaril!»

Varvaruškine oči so bile vse črne.

«Kako — kakor mož spi s svojo ženo?»

«No da! Kakor mož s svojo ženo... Za koga me pa daješ leč v posteljo k njemu? Zase vendar. No torej...»

Varvaruška je bila vsa bleda. Sedla je na skrinjo.

«In kaj bo zdaj?»

Sestra je ni razumela.

«No, če boš čisto propadla?»

«Propadla? Kaj pa je to? Saj bom vendar morala ostati stara devica.»

Varvaruška se je naglo ogledala, ali nikogar ni v bližini.

«Ampak jaz sem tudi noseča.»

Ustja se je glasno zasmejala in njene oči so oživele.

«No torej — boš pa dvojčke dobila!»

5.

Vrata v kamro so bila napol priprta in luč v nji se je tako naglo spreminjala, kakor da se proge ognja in dima prepletajo v prostoru.

Varvaruška je hitro odsunila vrata in jih trdo zaloputnila za seboj. Trije ljudje so bili v kamri: Milovasenka, Valunin in Ustja. Milovasenka je stala z rokami, sklenjenimi pod prsmi, in je s topimi očmi strmela na mali klečalnik s prtom rožnate barve pred staro ikono. Valunin se je v dolgem kaftanu in v plišastih škornjih prestopal po mali štirioglati, rdeči žametasti preprogi sem in tja ter vihtel v roki gorečo cerkveno svečo. Ustja je v obleki iz češnjevo rdečega žameta ter z očmi in z usti, ki so se ji kar utapljala v obrazu, ležala ob nizki rumeni steni, na pol pogreznjena, kakor da pada še nekam globlje.

Valunin se ni okrenil, ko je vstopila Varvaruška. Tudi Vasilisa Leontjevna ni imela pogleda za njo. Ustja pa je tako zatrepetala, ko je ugledala sestro, da se ji je treslo krilo na kolenih. Varvaruška je trudoma, kakor da se ji noge prilepljajo ob tla, šla skozi prostor; njeni prsti pa so trdo zgrabili tastovo roko in govorila je glasneje, kakor je imela navado:

«Tvoja jeza je zgrešila smer, oče. Ali morda hočeš mene?»

Ustja je glasno zastokala, njeni lasje so tiho zašumeli ob zidu in zdrsnila je čisto na tla. Milovasenka je s slabotno kretnjo segla za njo; toda obstala je in še krepkeje sklenila roke pod prsmi. Valunin je zagnal svojo svečo v kot in je svoje težke oči od Ustje okrenil k Varvaruški.

«No?»

Spustila je Valuninovo roko.

«Počakaj. Naj najprej sestro poberem!»

Stopila je k Ustji, pa se je naenkrat spet okrenila in je še enkrat tustu ježno pogledala v obraz.

«Pravo si si izbral, da pokažeš svojo moč! Ona vendar ni pri pameti.»

Preteče je Valunin zakričal:

«Jaz sem ti že naprej povedal...»

Varvaruški so se zaiskrili beli zobje.

«Torej pogovori se z mano! Ona je zanosila od tvojega sina!»

Ustja je bila na videz čisto brez zavesti. Ko pa ji je sestra dvignila glavo, je zajadikovala, ne da bi bila odprla oči:

«Tako me je tlačil, kakor bi perilo ožemal! Otroka je hotel iztisniti iz mene.»

6.

Valunin je vozil sam, ko je peljal Ustjo in Varvaruško v hišo njunih staršev. Ni zavozil na dvor in tudi ni čakal Varvaruške. Natalja Jefremovna je žalostna sprejela svoji hčeri. Na dve besedi je vse razumela. Pa ni zajokala, samo Varvaruški je rekla z grenkim glasom:

«Mislila sem, da se tvoja sila ne da izčrpati. Pa niti za dva dni ni zaleгла. Tako malo si še živel; če bo zrasla zdaj v tebi nova, zla sila, ne boš nikoli več mogla biti tista, ki si bila prej.»

Čez teden dni je mladi Valunin prišel spet po svojo ženo. Z obraza in iz besed mu je razbrala Varvaruška, da togota starega ni segla iz kamre. Obe sestri sta bili čisto enako oblečeni, in ko je Natalja Jefremovna za hip šla iz sobe, se je Ustja nežno prižela k Vasiliju Flegontoviču in je tako neutolažljivo jokala, da jo je začuden vprašal, ali kdo grdo ravna z njo. Varvaruška je osupla gledala sestro in je namesto nje odgovorila s tresočim se glasom:

«Nihče grdo ne ravna z menoj. Ampak brez Ustje nikdar več ne pridem k tebi.»

7.

Varvaruška je rodila deset dni prej kakor Ustja. Obe sta dobili dekletce. Novorojenki so krstili kot Varvaruškini dvojčki: Ustjina je od Milovasenke dobila ime Marija; Varvaruška pa je svojega otroka krstila Marfa, kakor je želel Korzukov, ki je bilo njegovi materi Marfa ime. Valunin je na to kazal sicer nekam kisel obraz, pa je molčal — zdaj so ga trle druge skrbi. Odkar se je Vasilij Flegontovič čutil očeta, je svojemu lastnemu očetu pričel trdno odgovarjati: vtikal se je v kupčije in se jezil, da oče Korzukovu več zaupa kakor njemu. Kadar se je spričkal z očetom, si je zmerom izprosil denarja od matere in potem je z drugimi pomočniki brezglavo popival. Kar drugo za drugim so ga do nezvesti pijanega prinašali domov. Valunin se je enkrat ali dvakrat lotil, da bi sina pretepel. Toda ta stvar mu je bila mučna, zakaj slepec ni videl očetovih gibov in se ni mogel umikati njegovi roki. Ko se je potem čisto resno vdal pijači, je Milovasenka pregovorila svojega moža, da je slepcu prepustil eno delavnico. Volno nakupovat pa je Valunin še zmerom pošiljal Korzukova v Mongolijo in na sejem v Irbit.

Varvaruška je Korzukova zadnje mesece le poredkem videla. Mnogo je bila prestala v nosečnosti, in če je bila kdaj pri njem, bi bila zmerom najrajši jokala. Silno je hrepenel po nji, toda tudi sam ji je pogosto svetoval, naj rajši ne prihaja, ker je ni maral pehati v strah in nemir. Anuška pa je zmerom brundala in ihtela od jutra do noči: kadar je Varvaruška prišla in je bila žalostna, je jokala — in kadar Varvaruška ni prišla, je jokala še bolj. Če je bil brat hud nato, mu je odgovarjala v solzah:

«Zakaj sta me tako izmučila in ranila? V miru bi bila lahko živel — zdaj si moram pa venomer očitati težke reči! Vi vsi skupaj ste zašli na kriva pota, za vso večnost ste zašli na kriva pota!»

Malo preden je Varvaruška rodila, je bil Korzukov odpotoval na sejem. Ves nemiren je bil, zakaj Varvaruška mu je bila povedala o tisti Valuninovi grožnji in silno se je zanjo bal. Vrh tega se je jezil še sam nase: da Varvaruški nobene ni črhnal o svojem tajnem načrtu, da bi povsem po-

begnila v Mongolijo. Na svojih kupčijskih potovanjih za Valunina je bil vzljubil neskončne daljine neobljudenih mongolskih step. Razgovoriti o tem pa se z njo ni maral, to besedo je kakor nekakšno darilo odlašal za trenutek, ko bo sila največja. Vendar pa je pri odhodu naprosil svojo sestro, naj Varvaruški malo namigne o vsem tem, če bi položaj postal silno težak. Po porodu Varvaruška ni več obiskovala Ane Vasiljevne. Po mestu so govorili, da imata mlada Valuninova dvojčke, ki pa se zdita, kakor da sta od dveh različnih očetov; bela Mašenka s finim puhom na glavi je, kakor bi jo bil Vasilisi Leontjevni in očetu iz obraza izrezal, Marfenka pa da je kakor kakšna majhna kavka.

To govorico so tudi Flegontu Osipoviču pri nesli na uho. Penil se je od srda, takoj je zaklenil svojo hišo ter je Varvaruški samo v spremstvu njenega moža dovolil hoditi na obiske, pa še to samo tedaj, če je bila stvar povsem neizogibna. Drugih zahtev pa ni stavil in Varvaruška je posledaj spala na skrinji z otroki. Ust'a pa v postelji z Vasilijem Flegontovičem.

Valunin je zvečer pogosto prihajal k svoji snahi na obisk. Gledal je, kako je svojemu otroku pela uspavanko in ga dojila in njegove oči so se širile in so sijale v neki mrzli, zeleni luči kakor rogozovi listi v dežju. Neki dan ji je rekel, ne da bi se bil brigal za navzočnost svoje žene:

«Druge ženske tako narazen žene, kadar rodijo. Ti pa si zmerom bolj vitka, kakor da si izrezana iz slonove kosti. Če bi te človek vrgel ob tla, bi zazvenela s svetlim glasom, razbila pa se ne bi!»

Milovasenka je mrazilo. Tako počasi je gibala glavo, kakor da ne verjame, da jo bo vrat še ubogal. Kmalu pa je vstala in je neslišno zapustila sinovo spalnico, ne da bi bila pozvala svojega moža, naj gre z njo. (Dalje prihodnjič.)

Pri Evi na verandi je tako prijetno.

S prekrizanimi nožicami so sedele vse tri na nizkih stoli in stikale glave v živahnem pomenku. Posebno Eva je bila razigrane volje. Navdušenje za njih skupno idejo ji je kar sijalo iz živih, sivih oči.

«Dekleta, če ste za to, dobro, pa poizkusimo! Seveda, razume se, da samo za zabavo. Prosim — nobenih zahrbtnih misli in upov! — Mene že kar naprej lomi smeh. Boste videle, kaj nam bo vse prišlo v roke. Ampak častna beseda, nikomur praviti o tem in kazati slik. — Jaz vztrajam na tem, da ponudbe s sliko. Katera bo sestavila?»

Ne da bi čakala odgovora, je odhitela Eva skrivaj v svojo sobo po svinčnik in papir. Mama v sosednji sobi ni smela nič slutiti o njih nameri.

Z globoko zamišljenim obrazom je strmela Eva v papir pred seboj in grizla konec svinčnika, kakor bi reševala težko matematično nalogo. Obe prijateljici sta stisnili stole k mizi in od obeh strani tiščali v Evo. Z napetim izrazom sta sledili vsaki črki. Obe hkrati sta popravljali nastavek, suvali in tresli ubogo Evo in se lomili od smeha.

«Kaj, tri golobičice? Ojej! Me pa tri golobičice! Napiši rajši: trije zmaji, vsaj ne bo nihče razočaran!»

«Prečrtaj to vrsto! To je nesmisel. — Kaj če bi napravile: tri ljubke Ljubljankice ali kaj sličnega? Oglas mora biti tako privlačen, da bo vsak popadel ta trnek.»

Eva je pisala, prečrtavala, popravljala in odrivala prijateljici in njune vsiljive lase, ki so jo ščegetali po obeh licih.

«Vidve sta pa res ljubeznivi. Še zmečkata me. Sami si belita glavo, jaz bom pa kritizirala. Govoril in ustil bi se vsak, samo pametnega nič. — Torej to odpade. Meni je vseeno. Pa triperesna deteljica, če Vama je to ljubše!»

«Kaj, triperesna deteljica? O, seveda. Kar čitaj oglase, boš videla, vsak tretji je že deteljica.»

Eva je prečrtala vse skupaj in vrgla zmečkani papir v mizni predal. Pričele so iznova.

Preudarno in počasi je Eva prečitala napisane besede:

«Tri mlade, neizkušene devoyke, vesele, dobrega srca, iščejo zaradi pomanjkanja znanstva inteligentnega in dobro situiranega zakonskega druga. Ponudbe s sliko. Diskrecija častna stvar. Dopise na ogl. odd. Jutra' pod: marjetica, vijolica, potočnica.»

Lea je pobožno sklenila roke in hinavsko pogledala k stropu. «Neizkušene — praviš! Prav imaš. Izkušene res še nismo preveč. Posebno kar se tiče ženitnih oglasov.»

Eva je kritizirala svoje delo. «Ali se ne glasi preveč vsakdanje? Nič posebnega, da bi v oči zbodlo. — Ah, jaz imam že polno glavo. Sicer pa je vseeno. Če bi šlo za res, bi se že bolj potrudile.»

Srebrn smeh se je razlegal po sobici treh neizkušenih, mladih paglavk.

Jelka je našobila usta in klavirno ogledovala nastavek. «Malo preresen je tale oglas... Ampak stvar je taka. Če napišeš kaj bolj navihanega, pa utegneš dobiti odgovore, da nas bo kar minula želja po taki zabavi.»

«Kajne Jelka, ti že veš! je pomežiknila Eva. «Kaj pa Franta in Jozo in Čedo? Če jim le pokažeš prst, no, no, ne delaj takoj mračnega obraza kakor huda ura. Saj te ne mislim dražiti. — Pojdimo, brzo, sicer se še sporečemo.»

Vse tri so se gnetle pred ogledalom in si popravljale trajne kodrčke izpod malih klobučkov.

Vso pot so se pogovarjale le o oglasu. Eva naj bi ga oddala, onidve jo čakata zunaj.

Pred vrati oglasnega oddelka pa je Eva malo postala. «Ali ne greš?»

«Mar mislita, da se bojim? Kaj mi je! Le nekaj mi je skočilo v glavo. Veste kaj, dekleti! Kaj pa če bo med odgovori res kaj dobrega, recimo, kakšen pomorski častnik, naš ideal, ali pa veletrgovec, morda še milijonar, ali tudi ne bomo nič odgovorile? Mar ne bo škoda zamuditi take prilike?»

Obe prijateljici sta se glasno zahihitali.

«Aha, pomorski častnik, mlad, eleganten, z vilo v Dalmaciji! Po tem te torej skomina. O, ti mačica, ti! Ali pa denar! Od kdaj pa si materialistka? — Kako pa smo se domenile, draga moja? Ali si že pozabila?»

Eva je prijateljici le mirno in smehljuje se gledala, nato pa hitro stopila v pisarno.

*

Po kosilu. — Vendar enkrat zopet prost za pol urice.

Naslanjač je potegnil k oknu in se udobno spustil vanj. Prižgal si je cigareto, puhn timer parkrat zaporedoma in nervozno v zrak in se poglobil v čitanje časopisa.

Ostrmel je med čitanjem, preganil časopis na polovico in pazno prebiral novice, politiko, borzne vesti itd. Vključ sivilim lasem ni prezrl «Dopisovanj». Majčkena zabava — in poceni.

Med čitanjem se je parkrat ozrl v nasproti stoječe veliko ogledalo in si pogladil previdno in ljubeče zadnje ostanke tankih kodrov preko bleščeče pleše.

«Oho, oho! Ta je pa dobra. Hihih», se je zarežal v zrcalo. «Kar tri, lepa izbira. Kaj ko bi jaz enkrat to poskusil. Ena bi me že marala. Vsega imam dovolj, vsega, denarja dosti. Le taka mala živalca mi še manjka, da bi me kratkočasila.»

Zadovoljno se je pogladil po čelu, odložil časopis in se zamislil...

Takole večkrat mu je že šinila podobna misel v glavo, ali...? Kje pa utegne trgovec do konca izmisliti tako stvar. In vendar. Tako rad bi bil zopet enkrat srečen. — Priskakljala mu bo nasproti kakor mala ververica, kadar pride domov od kupčij ves zbit in truden. Sedla bo k njemu, postregla s kosilom. Skupaj bosta čitela časopis. Pravil ji bo o svojih kupčijah, prav vse številke ji bo naštel, da bo kar z odprtimi usti poslušala.

«Da, da, težak je ta korak. Ne vem. — Saj sem sčasoma kar pozabil, da so ženske na svetu. Vedno le delo, kupčije, delo, kupčije, kar zakopal sem se vanje. — Kaj mi je danes tako mehko pri srcu, ko čitam ta oglas? Morda slutim srečo za temi besedami. Mladosti si zopet želim okrog sebe, veselja, smeha. Predolgo že samotarim, predolgo. — Čemu pa se toliko trudim? Za koga? — Vidiš, fant. Potem bom imel vsaj veselje delati in se mučiti. Vse zanjo, za malo mojo ženico. — Ali pa bo marala katera zame? — Kako ne? Saj sem bogat. Trgovina dobro uspeva, denarja imam tudi še v bankah, glej, saj je že moje posestvo nekaj vredno. Takole okrog dva milijončka bi ga že cenil. Vse to jim povem, potem, mislim, ne bo pomišljala mnogo. — Tudi samemu sebi se ne zdim napačen. Zmerno živim, kar trden sem še. — A ženske so dandanes čudne, posebno take mlade damice. Samo po mladih zelencih gledajo in najmanj doktor mora biti. — A kaj! Kaj doktor, kaj inženir, denar, denar, to je glavno! Saj pravijo, da se ženske danes na denar hitro ujamejo. A meni ni do

take žene. Želim si skrbno, dobro, postrežljivo, ki bo skrbela zame, kakor se spodobi za pravo ženo.»

Posmejal se je proti zrcalu in motril sliko v njem.

«Fant, ne pomišljaj dolgo. Če ne bo nič iz tega, pa ne bo. Še danes jim napišem pismo, da bodo kar strmele, kakšna sreča jih išče.»

Sedel je za pisalni stroj in natipkal počasi in previdno, brez napak — ženitno ponudbo. Ko je bilo pismo napisano, je gospod trgovec globoko vzdihnil in ga sam vrgel v nabiralnik.

*

Jelka in Lea sta čakali v parku. Eva je šla po ponudbe. Doma ni bilo varno. Vsak čas jih lahko preseneti Evina mama.

Nestrpno sta se ozirali proti Aleksandrovi cesti. Prišel se ju je polasčati dvom, če bo sploh kakšna ponudba na njih prerese oglas.

«Jo vidiš, že gre! Kako se smeje! Dobro znamenje. Eva! Evaaaaa! Brž. Sem, tukaj sva!»

Evi so žarela lica. Vsa zasopla je padla med njiju na klop. Iz torbice je izvlekla kopico pisem. Velikih, majhnih, barvastih, in jih kazala prijateljicam prav pod nos.

«Ali se je izplačalo? In še v tej krizi za fante.» Zmagoslavno je raztresla pisma po naročju.

«Ti le pusti! Vse pride na vrsto. K meni se stisnita, da ne bo kdo slišal, kaj čitamo. — Torej najprvo tole pismo z drobčkano pisavo. No, gotovo kakšen obrtnik.»

«Blagorodne mlade gospodične! Vaš oglas mi jako ugaja. Želim se tudi jaz poročiti. Imamo dobro obrt, nekaj prihrankov in lastno pohištvo. Moj krojaški atelje prav dobro uspeva, da imam celo pomočnika. Prosil bi odgovora, ali ima katera gospodična kaj premoženja ali gostilno ali kaj sličnega. Star sem 33 let, samec, zelo idealen. Prilagam sliko, ki pa ni popolnoma nova. Takrat sem še bil pri vojaki. Prosim za odgovor. Prosim. Zbogom. Se priporoča z odličnim spoštovanjem (štampljka)

Krojaški atelje za gospode
H. J.»

Vse tri so zagnale divji grohot.

«Živio idealni krojaček! Slika, prelepa, prva boš krašila naš album. Joj, kakšna griza krojaška. — Naprej, hitro, daj drugo pismo. Jaz sem že tako radovedna. Pisava že gre. To utegne biti kak uradnik ali celo penzionist.»

Lea si je od same nestrpnosti kuštrala lase in vlekla pisma iz prijateljičin rok.

«Cenjene mile gospice! V prvi vrsti Vas moram opozoriti, da ni moja navada po tej poti si iskati zakonske družice. Ali Vaš oglas je jako vabljev in živahen, tako da sem se takoj odločil poizkusiti srečo. Želim si idealno soprogo, mlado, veselo, nepokvarjeno, prav tako, kakor se opisujete. Imam mesečne plače Din 1350—, a bom v kratkem avanziral. Sem učitelj v spodaj označeni vasi, pa mi je strašno dolgčas. Ako imate resne namene, prosim, da me kmalu obvestite, če ne, mi pa vrnite sliko. Imam namreč slabe izkušnje glede slik v takih primerih. Nikoli mi je nobena ne vrne. Če se pa želite z menoj spoznati, pišite mi poštroležeče v mesto B. in označite dan prihoda in znamenje, po katerem Vas bom spoznal. Morda bel robček v roki. Duševno sorodstvo, to je glavna stvar, na kar polagam važnost. Če je katera gospic muzikalna, bo imela prednost. Jaz igram harmonij. Prosim za cenj. odgovor. Z velespoštovanjem

F. O., učitelj v š. pri B.»

«Ljubi Jezus! Ta je pa res dobra. Ali mu verjameta, da prvič išče poznanstva po časopisu? Saj se je sam izdal. Oj ti siromaček, čisto sta mu opešala pamet in spomin v tistih hribih. — Poglej ta obraz! Do sodnega dne jo lahko išče s tem svojim obrazom. Kumara, pa ne obraz. Za okras ravno ne bo v našem albumu. Vrnem mu pa slike ne.»

Jelka je Evi nestrpno iztrgala ostala pisma iz rok in pričela trgati rob kuverte.

«Da le moreš biti taka, Jelka! — O, o, prosim, kar na glas. Naju tudi malo zanima, kaj stoji v pismih. — No, kaj pa ta piše tako dolge litanije? Čitaj vendar razločno in počasi. Drdraš, kakor namazana. — Daj meni nazaj! Nočeš? Ali si jih ti šla iskat? Sem daj! — Tebe se sploh nič ne razume, ko čitaš. Najprej se nauči bratiti!»

Jelka je bilo silno užaljena. Obrnila se je od prijateljic in brez vsakega zanimanja gledala po parku. Z ušesi pa je strigla kakor zajec in ni preslišala nobene besede.

«Mile rožice! Mrak lega na zemljo in stiska v svoje mračne kremplje uboga strta srca, ki zama hrepene po najvišji sreči — po ljubezni. Slonim na mizi, sam, otožen. Obup mi stiska grlo. Nimam duše, ki bi me razumela, ki bi me tešila. Tako mlad sem, poln življenja, idealov. Ostudni svet pa mi mori mojo mladost in pije mojo gorko kri. Imel sem dekleta, pa sem se prevaril v njej. Zato blodim po stezah, po njih teče greh in ostudnost kupljene ljubezni, moja duša pa hrepeni po angelu, čistem in svetlem, ki bi me spremljal po ozki stezici, posuti s trnjem in cvetjem, po poti težkega življenja in čiste ljubezni.»

Evo je premagal smeh in ni mogla nadaljevati.

«Mladenke, mlade ste, neizkušene. Angeli ste še.» — Ha, hahahahaha, ne morem več naprej. — Oh, jej. Me pa angeli. — «Rešite bladnega človeka propasti. Ne bodi Vam pogoj zunanost človeka. Slika ne pove nič. Duša, srce, značaj. Ko bi Vam mogel dati čitati svoja dela (pesmi, stihe), bi mogle v njih spoznati moj pravi — jaz. Moje srce je odprto na stežaj. Pridi, o pridi sreča, pomlad, ljubezen!»

Poljubljam Vam nežne ročice in ves nestrpen pričakujem Vaše odločitve.

Vaš vdani

K. S.»

«Jelka, sedaj imaš pa pisatelja, svoj ideal. Takle solzavi pisatelj bi bil kakor nalašč zate. Od jutra do večera bi se cmaril, iztegal bi roke proti luni, tebe bi oboževal kakor angela. Saj si tako precej slična angelčku s svojimi svetlimi lasmi in modrimi očmi. Samo tako grdo ne glej, sicer takoj izpremenim mnenje o tebi. — Vidita, slike pa le ni poslal. Gotovo je strašno grd. — Čakajta, takoj ga narišem na zadnji strani pisma, kako si ga mislim.»

Eva je izvlekla iz torbice majhen, ogleden svinčnik in pričela z vnemo risati, pri vsaki potezi pa je pačila obraz, šobila usta in iztegovala jeziček kakor otrok, ki se muči s prvo domačo nalogo.

«Dolga griva, razmrščena. Tako. — Velika kljuka, to je nos, koščen obraz, ušesa molijo v stran.»

«Lepo pisateljsko pentljo in rožico v gumbnico, in moj umotvor je dovršen.» Eva je napravila prav dobro karikaturu v nekaj potezah in jo ogledovala od daleč s kritičnim očesom.

«Mi je prav žal, če je v resnici kaj lepši. Zakaj pa ne pošlje, kar zahtevamo.»

Afektirano je položila prst na male ustnice in prenesla poljubček na risbo. «Tako, dragec, sedaj pa v miru počivaj ti in tvoja mrtva ljubezen!»

«Amen!» sta se odzvali obe hkrati.

Eva je vzela v roke veliko belo pismo. Naslov je bil tipkan s strojem.

Grem staviti, da je to trgovec. Slike pa ni čutiti v njem. Škoda. Jaz bi jih rada imela ves album poln. Četudi so take spake, kakor je oni učiteljček. — Glej, glej, kako vestno in brez napak. Stroj ima že lep. Bomo videle, kaj kvaka v pismu.»

«Ljube gospodičnel Predstavljam si Vas vse tri kot ljubke, mlade srnice, polne življenja in mladosti. Silno rad bi Vas spoznal osebno. Ljubše mi je osebno poznanstvo kakor po slikah. Zato tudi slike ne prilagam. Sem veletrgovec. Imam precejšnje premoženje. V bankah pol milijona dinarjev, v nepremičninah okrog dva milijona. Ker sem že osem let vdovec in je v mojem domu pusto in prazno brez mlade gospodinje in družice, imam resne namene, da si eno izmed Vas izberem, pogoj seveda, da Vam jaz konveniram. Otrok nimam. Moje posestvo leži v jako prijazni dolini. Vrt je obsežen in čisto pripraven za take srnice, kakršne ste Vi. Mislim in upam, da bi moji mladi ženi ugajalo pri meni. Ničesar bi ji ne manjkalo, dobila bo, kar je v moji moči. Želim si le pozornosti in dobrega srca od strani svoje ženske, drugega ničesar. Vaš oglas me je šele zdrnil, da sem pričel razmišljati o ponovni ženitvi. Ako ne prejmem od Vas nikakega odgovora, bom opustil to misel in ostal še znanprej samotar. Z vdanim pozdravom

T. S.
veletrgovec v M.»

Prijateljice so se nemo spogledale. Vse tri je prešinila ista misel in vse tri so jo hrabro zatajile.

«Sedaj pa si našla svojega bogatina, Eval Ti, ki si tako obsedena na denar. Kar hitro mu odgovori, da se ne premisli. Kako mu napišeš? Moj ljubi milijonarček! Pridi, pričakujem te nestržno z... z... no, z marjeticami v rokah, na primer ob štirih pred... no, kje, pred Napoleonovim spomenikom. Vidiš, jako enostavno, in ti si milijonarka. Imela boš svoj avto, lepe toalete, ložo v gledališču, vsako leto na letovišče ali celo v Pariz. Saj bi še mene mikalo, da bi mu odgovorila. Ampak jaz držim besedo. Sploh pa nisem neumna na denar. — Dajmo, čitaj dalje. Morda se oglasi še kak pomorski častnik. Tisti bo pa zate, Lea. Jaz ostanem itak samica ali pa pojdem v samostan.»

Pismo se je vrstilo za pismom. Bolj ali manj smešna pisma, med njimi nekaj jako vljudnih in prikupnih, a skoraj v vsakem slika. Jelka je poskakovala okrog klopi z vsako sliko posebej, jih pritiskala na srce, ali — jim kazala jezik.

Ko so prečitale vsa pisma in se nasmejale do solz, je vzela Lea še enkrat v roke trgovčev pismo in ga malomarno ošinila na strani, kjer je stal naslov. Nato je odložila pisma Jelki v naročje.

Jelka je zravnila pisma, jih preštela, se previdno ozrla na levo in desno, pri trgovčevem pismu malo postala in s smehljajem vrgla prešteta pisma Evi v naročje.

«Dekleta, izplačalo se je. Naš album bo že kmalu poln. Oh, ti norci! Ko bi vedeli, kam bodo romala njih pisma. Za bogatega trgovčeka mi je kar resnično malo žal, da pa dokazem, da nisem materialistka, prosim!» Eva je raztrgala pismo na dvoje in spravila skupaj zloženi polovički z ostalimi vred v torbico.

«Ej, ej, kdo bi si mislil! Pa vse tri.»

Bogati trgovec je strmel v drobna pisma pred seboj in si mel roke. Ponos in radost in sladko upanje so mu sijali iz okroglega, dobrodušnega obraza. Samozavestno se je zravnil v vsej svoji velikosti in se postavil pred ogledalo.

«Pravijo, da sem star. Pa poglej! Kar tri bi me rade imele.»

Vrnil se je k mizi in ponovno preobračal in čital pisma, kakor bi se hotel prepričati, če so res naslovljena nanj.

«In vendar so ženske nepraktične. Potratne in nepraktične. Vsaka posebej mi piše, in vsaka plača znamke in papir. Če so prijateljice, bi pač lahko kar skupaj opravile. Samo nekaj ne razumem. Kako bom sedaj spoznal, katera je ena ali druga, ko hočejo imeti vse marjetice v rokah. In jaz tudi marjetice. Ha, ha, to bo marjetici! — Ženske so nespametne, to že dolgo vem. Vse tri pred Napoleonovim spomenikom, vse lepo, jih bom vsaj takoj videl. Samo potratne so, potratne s papirjem in znamkami.»

Čital je dalje in se zadovoljno smehljaj.

Lepo in važno je zložil pisma in jih položil v mizni predal. Nato je zapel z visokim glasom:

«Moje dekle je še mlado, la la,
staro komaj šestnajst let....»

*

Ob štirih popoldne.

Z važnim obrazom je hitela Jelka mimo realke proti domenjenemu spomeniku. Hvala Bogu! Nikogar še ni bilo videti okrog spomenika. Vsaj ne bo nespornoljenj. On bo njo takoj spoznal, ona pa njega.

«Jo, ta smola! Tam gre Lea. Pa ravno sedaj mora ta coprnica tod mimo. Nikoli ne hodi tu okrog, ravno danes. Kako naj se sedaj izmažem?»

Lea je napravila ob srečanju strašansko začuden obraz in se nervozno igrala z marjeticami, ki jih je skrila na hrbtu.

«Kakšen slučaj! Ali greš h klavirju? V Glasbeno matico? Ah, saj nimaš not. — Kje si nabrala marjetice? Lepel! Daj mi jih nekaj!»

Lea je iztegnila roko izza hrbta. V naglici in razburjenju pa je pokazala ravno ono roko, v kateri je držala šopek lepih, svežih cvetk.

«Oho, saj jih imaš sama dovolj. — Kam pa ti prav za prav greš? — Ali nisi rekla, da se ti mudi? A ne? Tako si nervozna. Kaj pa ti je? — Jo, poglej! Ali jo vidiš? Tam Eva.»

Vsa začudena in preplašena se jima je Eva približala. V naročju je skrivala šopek marjetic.

«Kaj pa vedve tukaj stojita? Ali smo se zmenile? Kam sta namenjeni? Domov? Jaz pa. Servus!»

Eva se je obrnila in odhitela proti bližnji cerkvi.

Jelka in Lea sta se spogledali. Taka odtujenost!

«Ali si jo videla?»

Nobena ni hotela prva oditi, niti napraviti koraka.

Eva je obstala pri vhodu v cerkev in škilila nazaj k njima.

Jelki je od silne zadrege silila kri v glavo. Stopila je korak vstran in zopet obstala. Pogovor je obtičal. Preplašeno je švignila z očmi na levo in desno. Nenadoma se je ohrabrila in stopila pred Leo. Stisnila je oči in jo motrila.

«Draga moja, kaj naj to pomeni, da sta tako slučajno prišli semkaj ob istem času kakor jaz? Kaj pomenijo marjetice v vajinih rokah. Seveda tudi slučajno, ti? Kar z besedo na dan, ljubica!»

Lea jo je srdito pogledala.

«Če smem vprašati, Jelka moja draga, kaj je pa tebe prineslo sem v tem času in tudi slučajno z marjeticami? Prosim. Sedaj se mi svita, zakaj si se izgovarjala, da imaš danes obiske in ne moreš priti k meni. Tvoje obiske bi pač rad poznala.»

Jelka je poskočila, kakor bi jo pčila kača.

«Dovolj mi je tvoje ljubeznivosti! Nikar se ne pretvarjaj. Sestanek imaš. S tistim bogatinom, kaj? Pa reci, če ni res! Sramuj se, materialistka!»

«Ravno toliko ko ti! Če psičku na rep stopiš, pa zavili. Sama si se izdala. — Ampak Evo si tudi še privoščim. To hinavko. Nikar naj se ne dela tako nedvedno in nedolžno, ta golobičica.»

Kakor bi hotela izliti vso svojo osramočenost in blamažo nad ubogo, mnogo hudega slutečo Evo, sta jo naskočili že od daleč s ploho očitkov in ljubeznivih priimkov.

«Sedaj te vsaj pozna, ti marjetica nedolžna! Za bogatega trgovčeka mi je sicer žal, da pa dokažem, da mi ni za denar», je oponašala Lea Evo z afektiranim piskajočim glasom in se spakovala pred njo in gibala v bokih.

«Mir mi dajta, goski prismojeni!» se je branila Eva vsa rdeča. «Briga mene vajin trgovec z vsemi milijoni vred. Kar obe se omožita z njim, če vaju sploh pogleda. Sploh pa sta iz istega vzroka tu kakor jaz, torej mi nimata ničesar očitati. Repenčita se kakor dva purana. Ha, prijateljici! Sedaj vaju poznam. Do smrti vaju ne pozabim, do smrti. Lahko mi verjameta. Pfu!»

Tisti hip je utihnili in zastrmela proti spomeniku.

Okoli spomenika je zavil gospod s šopkom marjetic v roki.

«On je, Bog se usmili. Kaj pa sedaj?»

Vse tri so okamenele in razočarano strmele proti smehljajočemu se gospodu.

Prva je oživila Eva.

«Klanjam se. Jaz sem opravila. Prepuščam Vama ga prostovoljno.» Kakor bi trenil, je bila Eva že na pragu cerkvenih vrat in se hudomušno smehljala prijateljicama, ki sta prepadeni in trdi obstali na mestu.

«Jelka, kar izvoli stopiti svojemu izvoljencu nasproti», se je druga ojunačila Lea. «Ni po mojem okusu,

tebi se pa že na obrazu bere, kako težko ga pričakuješ! Čestitam!»

Lea je napravila par velikih korakov in že je bila za Evo v cerkvi.

«Krasno sta napravili, mački hinavski! Le počakajta! Groza! Že se obrača semkaj! — Mislita, da si ne znam tudi jaz pomagati?»

Brž je skočila proti cerkvi in izginila med vrati.

*

«Meni se zdi, da so bile prave. Vse tri enake in vse z marjetkami v rokah.»

Ženitni kandidat je stopal okrog spomenika in škilil proti cerkvi, kdaj se bodo prikazale ljubke glavice. Tudi njemu je srce razbijalo zaradi nenadnega srečanja.

«Gotovo so šle vse tri za srečo molit. Mlade so še, seveda, pa jih je sram in strah stopiti predme. Kar zunaj pred vrati jih počakam. Dva očenaška bodo zmolile, pa pridejo ven.»

Čakal je minuto, dve, četrto ure. Marjetic ni bilo iz cerkve. Radoveden je smuknil v cerkev in obstal pri vratih. V cerkvi ni bilo videti žive duše. Stopil je k oltarju, pregledal klopi, stranski oltar. Deklet ni bilo nikjer.

«Lepo! Potegniti so me hotele, uglednega trgovca, bivšega župana. — Kam so odšle, saj bi jih moral videti. Ženske, ženske!»

Srepo je upiral oči v tla in napol tiho godrnjal.

«Ni jih, pa jih ni. Pa taka voznja, tri ure, zaman. Plačam voznjo, kosilo, rož kupim, ha, rož, norec stari! Na!» je treščil marjetice na kameniti prag cerkve.

«Mene že ne dobite več!»

*

Izza ogla se je svetilo škodoželjno šest očesc in sledilo s komaj zadržanim smehom uglednemu trgovcu in bivšemu županu, ki je s povešeno glavo zavil proti prvi gostilni

Kaj ni prav

Takoj se moram zavarovati: ne mislim in ne vprašam, kaj vse ni prav v življenju. Mi vsi vemo, da je vse polno reči, ki niso dobre, in ko bi hoteli pisati o njih, bi lahko napisali cele knjige. Te življenjske probleme, ki čakajo rešitve, prepuščamo poklicanim sociologom, da bi nas neki dan razveselili z novimi resnicami. Nas pa zdaj zanima to, kaj vse se ne sme storiti, z neke čisto druge strani.

V mislih imamo trenutke v življenju, ki ne pomenijo bogve kaj, ki pa nanje mnogi moški in ženske strogo gledajo. To so nekateri običaji, navade in vraže, ki prehajajo z roda na rod kakor nekaj, kar resnično deluje v življenju. Kulturnejši ljudje se dandanes temu smejejo, vendar pa so še vedno ljudje, ki pripisujejo tem momentom veliko važnost in ki jih ravnodušno ne prezirajo. Zanimivo je, da te običaje ali vraže, kakor že hočete, ne pozna samo naš narod. One so razširjene križem sveta v istovetni ali podobni obliki, so pa kakor pri nas zelo raznovrstne.

Vsi vemo n. pr., da se je po vojni razširila tista stara vraža, da se z eno vžgalico ne smejo prižgati tri cigarete. Zakaj ne? Nekateri pravijo, da bo «hudič crknil», drugi, «da bo umrl najmlajši pri hiši», drugi zopet, «da bo umrl sosed». Angleži si pa ne bodo zapalili treh cigaret z eno vžgalico iz spoštovanja do nekega vojnega spomina. Za vojne so namreč prižigali cigarete ponoči na vso moč oprezno. Neko noč si je med streljanjem neki vojak prižgal pipo, in takoj se

je oglasil tovariš in ga poprosil, da jo zapali še njemu. Oni mu je ponudil še gorečo vžgalico, a že se je ogla-

Z eno vžgalico se ne smejo prižgati tri cigarete...

Kadar šivate kaj na sebi, denite konec v usta!

sil še tretji vojak. Ko je ta priteknil vžigalico k pipi, je priletela iz noči krogla in ga pogodila naravnost v čelo. Vidite torej, da ne kaže zažigati trikrat z eno vžigalico.

Tudi to veste sami, da skoraj vse ženske pravijo, da se ne sme šivati na sebi ali na kom drugem, dokler se ne dene konec v usta. Če še tako razmišljate o tem, vem, da ne boste pogodili, zakaj to ni dobro. Tega si pa ni težko razložiti. Neka duhovita žena je krpala na sinku raztrgane hlače. Ta jo je pa kar naprej motil in izpraševal zdaj to, zdaj ono in premikal noge brez prestanka (kar delajo vsi otroci). Ker se je bala, da bi neugnanca ne zbodla, si je izmislila tole, da bi ga zamotila: dela mu je v usta konec sukanca, rekoč: «Drži mirno, dokler bom šivala, pa hudobec ne bo nagajal!» Dečko se je seveda čisto zamislil v to, kako bo hudo-

Po jedi se ne smejo prekrižati nož in vilice.

bec lepo ždel, in je stal lepo mirno, medtem ko je mati šivala. Ta nedolžna prevara se je obnesla in jo je začela sčasoma uporabljati marsikatera žena.

Pravijo tudi, da se ne sme po kosilu puščati na krožniku prekrižanih vilic in noža, češ da začne potem človeka ščipati po želodcu. Ta dovtip si je izmislil neki pariški natakar še v 17. stoletju. Hotel je naučiti goste, da pomeni prekrižani pribor na krožniku: «Nisem še obedoval», vilice poleg noža pa: «Lahko odnesete, sem že pojedel».

Iz hiše se ne sme «nikdar stopiti z levo nogo», ker se vam utegne primeriti nesreča na ulici. Prav tako se ne kaže vračati že po prvih korakih. Zakaj to prav za prav ni dobro, ne ve nihče, toda gotovo se je že marsikomu zgodila nesreča, pa se je potem iz tega porodila ta vraža.

Če padejo škarje na tla in se zapičijo z obema konicama vanja, «ni dobro»: v hiši bo nekdo zbolel. Ali pa če padejo v siromašni hiši škarje na tla in se za taknejo vanja z eno konico, lahko pomeni to dobro ali pa slabo: ali bo kdo umrl ali pa bo sreča potrkala na vrata.

Ni dobro, če se škarje zapičijo v tla.

Za dijake, pa tudi za odrasle po navadi pravijo, da ni dobro, če sede na knjigi ali pa na novinah, ker otope. Človeku se zdi to sicer smešno, toda v resnici tiči v tem gotovo malo spoštovanja, ki so ga sugerirali svojim učencem angleški učitelji. Kakor pri drugih rečeh, meri tudi to na človeško praznoverstvo.

Če se raztrese sol po mizi, pravijo ponekod, prinese to prepir v hišo. Kako je nastala ta vraža, sam Bog ve. Neki francoski novinar je dognal, da je to dovtip nekega portugalskega skopuha, ki je hotel s tem naučiti svojo mlado ženo, da varčuje pri gospodinjstvu in da ne razsiplje po nepotrebnem soli.

Nič dobrega ne pomeni, če vam mačka, zlasti črna, preskoči pot, ker se vam bo nekaj neprijetnega zgodilo. Francoski književnik Aleksander Fischer je pojasnil to vražo z neko staro legendo o markiju Gizu. Marki se je odpravil neki dan na lov in pustil svojo ženo samo doma. Sredi pota pa mu je maček preskočil pot, in marki je postal pa rekel: «Hm, to nekaj pomeni.» In se je obrnil, zlasti ker že tako ni bil poseben pri volji za lov. Kakor hitro pa je stopil v svojo

Ni dobro, če med čitanjem sedite na knjigi.

hišo, je doživel čudno razočaranje. Zalotil je svojo mlado markizico v naročju svojega prijatelja. Aleksander Fischer na koncu svoje povestice porogljivo vprašuje: ali je bolje, da se človek, če mu mačka preskoči pot, obrne pa se vrne domov, ali naj gre dalje?

Moža poljubiti na levo lice ni dobro, ker ga bo zbolel zob. To so si najbrže izmislili tisti možje, ki so večkrat varali svoje žene. Znana reč pa je, da pomoli po navadi vsak mož, kadar ga hoče ženska poljubiti, levo lice. Da bi žena ne čutila sledov drugega poljuba, pravijo: samo ne na levo lice! Seveda, žene tega ne vedo.

Kadar grmi in treska, se ne sme stati ob oknu, ampak se je treba umekniti, sicer vas lahko strela oplazi, pravijo.

S hrbtom ne smete biti nikdar obrnjeni proti mizi, kadar sedite za mizo, ker to prinese razne nepravilike v

Pazite, v katero lice poljubite svojega moža!

hišo... Neki Simoni, švicar, je nekoč tako sedel, obrnjen s hrbtom proti mizi, sedel je in zadremal. Na mizi pa je gorela sveča, gorela je in zažgala prt in Simonija. Vidite torej, da to ni dobro...

Ni dobro... oj, ko bi hotel vse naštet, kar ni dobro!

—r—

Paola Belle:

Najzanimivejše sobne rastline so brez dvoma kakteje. Ne samo zaradi tega, ker so tako raznoličnih oblik, ampak zlasti zaradi njih bajnega cvetja, ki se lahko kosa z vsako še tako lepo vrtnico.

Dasi je veselje do gojenja kaktej zadnja desetletja precej ponehalo, se zadnji čas zopet mnogo govori o kaktejah, tako da ni čuda, če jih vidimo skoraj na vsakem oknu.

Domovina večine kaktej je Južna Amerika. Tamkaj rasejo v pragozdih, na peščenih poljanah, pa tudi na kamenitih rebrih, včasih na najbolj divjem kraju. Kakteje žive lahko po več mesecev brez dežja. Pri nas pa jih je treba vedno malo zalivati in jih včasih tudi škropiti, da se na njih ne naselijo uši. Dasi rasejo kakteje silo počasi, so vendar za izpremembo zraka neobčutljive in se drže leta in leta. Človek kar verjeti ne more, kakšno starost lahko dočakajo. Nekatere izmed njih

Kakteja, ki je še enkrat večja od človeka.

imajo dolge, zelo bodeče trne, pred katerimi se varujemo z debelimi kožnatimi rokavicami.

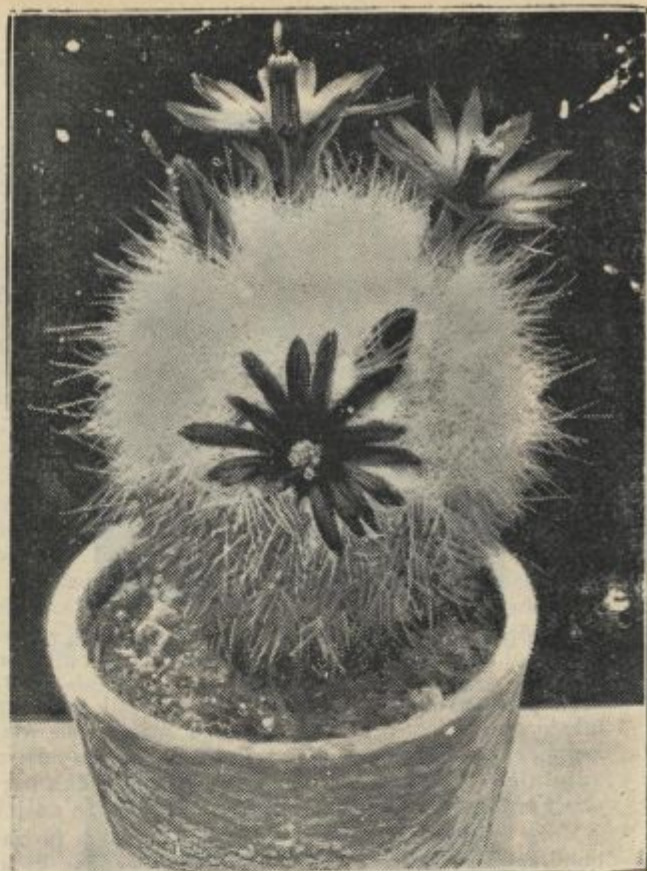
Kakteje se dajo iz semen zelo lahko vzgojiti. Skoraj vsako seme se prime, samo če ga vsadimo najprej v precej suh pesek, najbolje v plitko posodo, recimo, krožnik. Zalivati začnemo šele po nekoliko dneh in potem redno ravno toliko, da se zemlja preveč ne posuši. Gojenje kaktej iz semen je seveda zelo dolgočasno. Seme namreč dolgo klije, male rastlinice pa potrebujejo po dve do tri leta, preden so tako velike, da so sobi v okras.

Najlažje se kultivirajo kakteje z mladikami, zakaj vsak še tako majhen košček stebelca, polovica lista, nov izrastek — izkratka, vse se rado prime. V ta namen odstrižemo polovico lista ali pa odščipnemo mlad izrastek kroglastih kaktej, ga denemo za nekaj ur na sonce, da se osuši, in počakamo nekoliko dni, dokler mladike ne ovenejo. Šele ko so ranice čisto suhe, jih posadimo. Kakteje se primejo celo tedaj, če so bile mladike že pred več meseci utrgane.

Ta neverjetna žilavost kaktej nam jamči za njih dolgoletno kulturo in obeta vsako leto obilo krasnega cvetja.

Vse kakteje so rade na soncu in uspevajo celo tam, kjer pripeka sonce od zore do mraka. Včasih jih je treba poskropiti s postano vodo, toda le ob toplih večerih, ker dobe sicer grde, rjave lise.

Mlade rastlinice je treba vsako leto presaditi v drug, z novo prstjo napolnjen lonček, starejše pa vsako tretje ali četrto leto. Če nam pa slabo uspevajo in venejo, ni

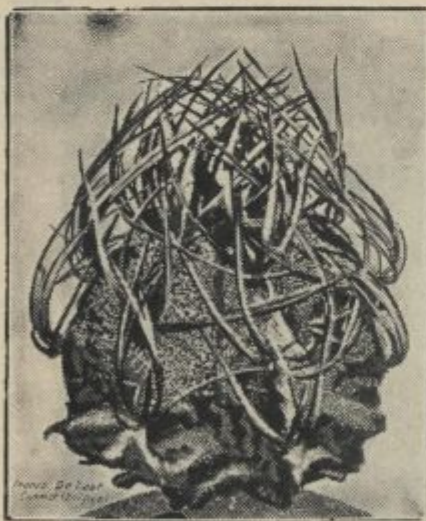
Kaktus-bradavičar, ki je posut s srebrnobelimi bodicami, v cvetju.

temu krivo slabo zalivanje, ampak pokvarjena zemlja, in jih je treba lakoj presaditi, da nam popolnoma ne usahnejo. Ako je pa pričela kakteja iz kakršnega koli ozroka gniti, se mora gnijoče mesto nemudoma izrezati in potresti z drobno stolčnim ogljem. Pozimi seveda tudi to ne pomaga, ampak je treba ranico izžgati z vročim železom. Tudi v rastlinstvu je včasih operacija potrebna.

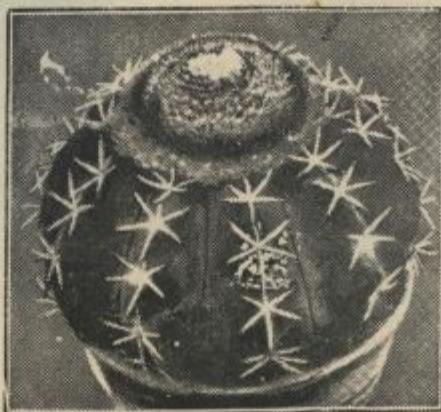
Poudariti moram, da nimajo kakteje skoraj nikoli močno razvitih korenin. Posledica tega je, da uspevajo samo v majhnih, včasih celo v miniaturnih lončkih. Na dva centimetra visoko plast črepij denemo dve tretjini rahle vrtnje zemlje in eno tretjino suhega peska, pomešanega s preležano ilovico in ometom od starega zidovja. To je dovolj drenaže za vsako kaktejo, tudi občutljivejših vrst.

Čez zimo imamo kakteje na okenski polici, poleti pa jih postavimo v ličnih skupinah v kot vrta med mah in kamenje, kar naj predstavlja skalovito skupino avstralskega ali južnoameriškega značaja.

Kdor si pa hoče vzgojiti kakteje iz semen, naj ravna skoraj na isti način. Najbolj preprosto in hkrati zanimivo je, če gojimo kakteje v zaprti in zapečateni steklenici. V ta namen napolnimo malo večjo medicinsko steklenico ali pa steklenico za vkuhanje sadja z eno

Zgornja slika: Bradavičar.
Srednja slika: Ježevce.
Spodnja slika: Buča.

tretjino že omenjene mešanice zemlje, ki jo namočimo ravno toliko, da je precej vlažna. V to steklenico vržemo semena raznih kaktej, jo začepimo in postavimo na sončen kraj, ki je v opoldanskih urah kolikor toliko v senci. Tam semena prav hitro vzklijejo. Steklenice ni treba nikdar odpirati, ker ostane zemlja vedno vlažna, ko ne more zrak do nje. V takih steklenicah se drže kakteje po dve in tudi po več let, seveda le v miniaturnih oblikah.

Najprikladnejše kakteje za sobno rastlinstvo so vse vrste mamilarij z velikimi, 20 centimetrov širokimi bledorožnatimi ali živordečimi cvetovi. Velikokrat imajo opojen vonj, ki spominja na vanilijo. Vse vrste bodičastih, bučastih in podolgovatih kaktej so hvaležne sobne rastline z lepim, velikim cvetjem. Najlepša vrsta kaktej je seveda «kraljica noči», tako imenovana, ker cvete samo od polnoči do 6. ure zjutraj, nakar se cvet zapre in odpre. Prava «kraljica noči» ima velik, 30 centimetrov širok cvet, znotraj bele, zunaj bledo- do živorumenkaste barve, ki prav prijetno diši. Njena po poli sestra «princeza noči» ima rožnat, včasih svetlordeč, 20 do 30 centimetrov širok cvet, in se zato rada zamenjava s «kraljico noči».

Po naših vaseh se goje največ listnate kakteje z velikimi, neenakomernimi, mesnatimi listi, ki so ob robih posejani z majhnimi, v skupinah stoječimi iglicami. Te kakteje cvetejo skoraj vsako leto, če jih skrbno in pravilno negujemo. Imajo krasne, gosto posejane rdeče cvete. Oplojen cvet odpre prav hitro kakor sploh vse cvetje kaktej. Sad dozori po šestih mesecih, je rdeč in ima obliko majhnega jabolčka (lesnike) ter ima prav prijeten okus.

Za oko zelo eksotična vrsta kaktej je pilocerea senilis, po domače «starčeva brada», ker je prevlečena z belimi nitkami, sličnimi drevesnemu mahu.

Svečasti kaktusi so tudi hvaležne cvetlice kakor sploh vse kakteje, če jih imamo na sončnem kraju in jih varujemo pred mrčesom.

Kakor hitro opazimo na kakteji sive ali mlečnobelkaste lise v obliki kepč, jo moramo poskropiti z raztopino tobačnega ekstrakta, vendar previdno, da ne pride ekstrakt v lonček. Tudi razne vrste uši (bele pege in kepe so seveda tudi uši) škodujejo kaktejam. Ena izmed eksotičnih, ki se pa pri nas na kaktejah le malokdaj naseli, je rdeča uš «košenila», ki je pa zaradi zanimivosti in eksotičnosti ne zatirajo.

Škofova kapa.

Take so kakteje v Južni Ameriki.

Naj omenim še bradavičaste kakteje, ki imajo vse polno bradavičastih glav, gosto posutih z iglicami. Nekatere vrste izmed njih imajo velike, lepe cvete, večina pa cvete le poredkoma in ima samo majhne cvetlične čašice. Iglice so srebrnobeke barve. Te kakteje so posebno primerne za skalnate skupine, ker se lepo razlikujejo od zelenih, mesnatih kaktej.

Kakteje tudi lahko cepimo, kar ni nič težkega in nam vselej uspe. Na ta način lahko združimo bučasto kaktejo s kaktejo vročaste oblike, z bičevko ali pa ježevko.

Ker so kakteje moderne, je aktualna tudi njih gojitev. Dasi dolgoletna in za temperamentno nprav dolgočasna, ima to neprecenljivo vrednost, da vedno in povsod rada in lepo uspeva.

Krapinski človek

Naša zemlja je, kar se tiče etnične strani, doživela v historični dobi toliko izprememb, da bi morali naštetj dolgo vrsto imen, ko bi hoteli omeniti vse narode, ki so pustili na njej svojo sled. In koliko je šele tistih, ki so pridrevili nanjo kakor hudournik, ne da bi bili pustili kakršno koli sled za seboj. Radovednost nas, kar je čisto naravno, žene, da se premaknemo v kolikor mogoče daljno preteklost, da o njej damo sami sebi računa. Le prepogostoma pa usahnejo viri tudi za historijski čas naše prošlosti, kaj šele za starejšo in mlajšo kameno dobo, od katere nas ločijo cele desetine tisočletij...

Najstarejši prebivalec naše zemlje, ki je ostavil za seboj nesumljive sledove, je krapinski človek. Ostanki, ki segajo v najstarejšo prošlost, so ostanki, ki jih je pustil ta človek za seboj. Krapinski človek je živel pred deset tisoč leti, če ne na vsem polotoku, pa vsaj v Hrvatski, kjer so tudi našli ostanke njegove kulture.

Ta naš prastari rojak je živel za časa, ki se v znosti imenuje paleolitska doba, to je stara kamena doba, v kateri človek še ni znal tako dovršeno izkoristiti kremena za orodje in orožje. Res je, da naš Krapinčan ni bil tako primitiven, da bi ne bil umel uporabljati tudi drugih vrst orožja, ki si ga je delal iz kosti. Res je, da ne tako spretno, ampak on je bil zadovoljen s tistim, kar je imel, kar tudi dandanes priporočajo tisti, ki imajo vsega več, kakor jim je treba.

Po zunanosti, če vas zanima, je bil Krapinčan lep. Imel je nizko čelo, kratko spodnjo čeljust, strčeče podočnice. In če še pripomnimo, da so mu bile noge v kolkih in kolenih nekoliko skrivljene, si lahko mislite, kako lep je bil ta gospod...

Kot boljši človek se Krapinčan ni ukvarjal z navadnim delom, kakršni sta poljedelstvo in živinoreja. Na živali je gledal z zaničevanjem, tako da si niti psa ni maral udomačiti. Kar se pa tiče obleke, je tudi on cenil dragocena krzna, kakor naši sodobniki. Samo da sta mu bila krzno in obleka luksuza, kakor je krzno še v današnjih časih. Toda njemu je bila obleka nepotrebna ali pa vsaj le redkokdaj potrebna, ker je bilo podnebje za njegovih časov veliko milejše kakor dandanes, zaradi česar ga seveda zavidamo, zlasti kadar se spomnimo, kako naši trgovci z drvi izkoriščajo to okolnost, ker ne žive pred deset tisoč leti!

Kot lovec ni hotel loviti kar vsega vprek. Slon, nosorog in medved so bili po navadi v kombinaciji... In on jih je znal premagati vzlic temu, da ni imel popolnega kamenitega orožja. Za lov takšne vrste ni mogel naš Krapinčan živeti sam. Moralo jih je biti več... Zakaj ni se redko zgodilo, da je prišla z lova samo polovica cela, najdene kosti pa pričajo, da tudi divjačina ni bila tako dobrodušna...

Da se je mogel Krapinčan boriti s tako nevarno in krvoločno živaljo, kakršna je nosorog, je moral bržkone vedeti, da ga je najlaže končati, kadar spi, zakaj kadar nosorog zaspi, spi, kakor bi ga ubil... Razen tega pa ima še eno precej neprilичno lastnost. On hodi namreč na vodo zmeraj po isti poti. Krapinčanu potem takem ni bilo treba drugega kakor izkopati jamo in jo lepo zadelati, pa je na prav lahek način ujel živega nosoroga. On je prejkone tudi tako delal.

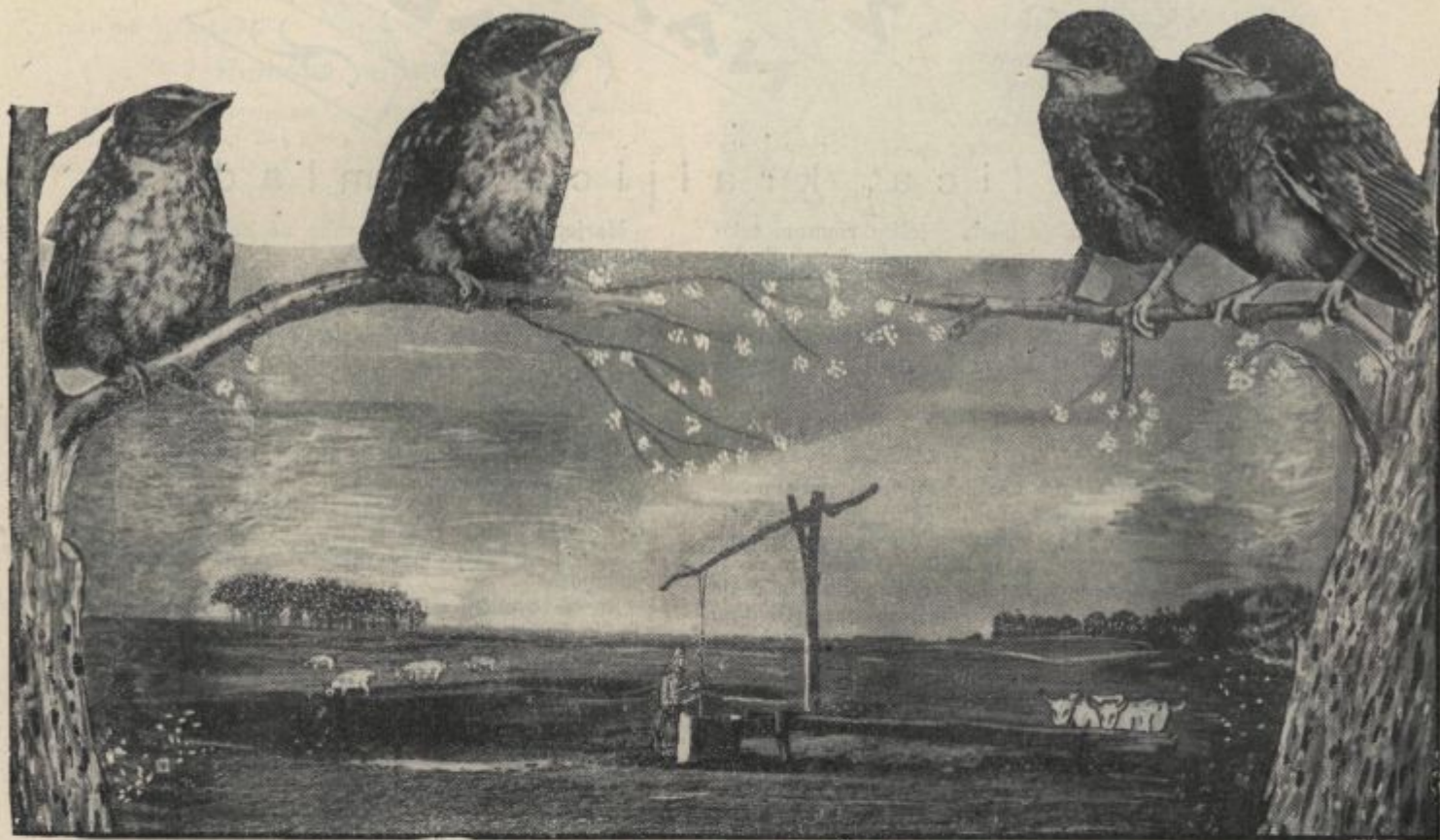
Krapinčan pa ni bil toliko divjaka, da bi jedel sirovo meso. On ga je pekel, ker mu ogenj, ki ga je že poznal, ni služil v drug namen, kakor da si je na njem pripravljaj jedila. Po jedi si ni izpiral zob, zato so ga tudi večkrat boleli.

Krapinčan je bil pravi blagoslastnik! Zlasti je čislal kostni mozeg in ocvrte možgane. Ta jed mu je bila prav posebno priljubljena. Priboljšek za praznične dni pa mu je bilo — človeško meso. Čemu bi se to prikrivalo! Krapinčan je bil ljudožerec, malo, prav malo sicer, a vendar je bil. Jedel je najrajši otroško meso, samo tega ne vemo, kakšne ljudi je jedel, ali je jedel svoje soplemenjake ali samo tuje ljudi... Nič čudnega... Tudi mi dandanes ubijamo ljudi, samo da se ne znamo okoristiti z njimi na tako racionalen način kakor Krapinčan.

Kako sta si bila z ženo, ne vemo, ali vse tako kaže, da jo je imel tako rad, da je znal tisto frazo, ki jo mi radi uporabljamo in ki se tako sladko glasi («kar snedel bi te, tako te imam rad!»), tudi uresničiti...

Ko že romantiki tako radi govore o vračanju k prirodi, bodi povedano, da tudi njemu ni bilo življenje brez tegob. Stanovanjsko vprašanje je bilo za časa krapinskega človeka precej zamotano, kakor je še dandanes. Tudi on se je moral klati s hišnimi posestniki — medvedi in drugimi zastran vlažnih skalnatih stanovanj. Tista nehigienska bivališča so bila tudi kriva, da je Krapinčan bolehal zlasti za vnetjem sklepov.

Toliko torej, vidite, ve tudi znanost o našem rojaku, da ne rečemo predniku izza časov pred deset tisoč leti.

P o m l a d p r i h a j a

Logi so zazeleneli, rdeče glavice cvetov zgodnjih cvetlic in zgodnjega sadja se že odpirajo. Po naših tratah se že pase goved, po zraku struji svežost in pesem pastirjev in ptic. Ponekod se je že tudi grmovje ogrnilo z belimi cveti. Naša vas se budi. Po njivah režejo ostri lemeži trdo zemljo, braune jo izravnavajo, dekleta urejajo gredice po vrtovih ali pa nabirajo vijolice ob živih mejah in po gozdnih obronkih. Tudi zvončki se že prikazujejo iz zemlje. Vse je zadelatelo, vse se je zasmejalo, kakor da se je otreslo težkega bremena.

Zdaj, v času, ko nam koledar govori o pomladi in ko nas solnce draži med dvema hladnima in deževnima dobama, čutimo mi vsi v sebi nekakšen glad in žejo po pomladi. Za to ni treba nobene romantike. In tako vidimo, da se pomladi vesele otroci, ker se bodo do mile volje naigrali na dvorišču in na ulicah, v šoli in doma; starci in vsi, ki se bodo naužili blagodejnega solnca; gospodinje, ker bodo nehale kuriti peči, in mladina, ker prihaja zdaj čas veselja in ljubezni.

Orhideje — cvet pomladi.

ZA NAŠE MALE

Vijolica, kraljica pomladi

Nikar ne mislite, da je imela vijolica zmerom tako lepo vijoličasto oblekico, kakršno ima dandanašnji. Časih je bilo vse drugače. Povedal Vam bom, zakaj je dobila vijolica novo oblekico.

Pred mnogimi, mnogimi leti, ko so vile še stanovale v gozdovih in so še palčki ponoči opravljali razna dela za dobre, siromašne ljudi, so bile vse trate polne vijolic. Vijolice so imele skromna bela oblačila in so bile v barvi na las podobne marjeticam. Vijolica je bila že od nekdaj ponižna in je bila hvaležna Bogu, da je imela tako lep vonj, ki je vabil kar naprej ljudi v njeno bližino. Nikdar se ni pritoževala, da je njena obleka preskromna. Marjetice so pa bile nezadovoljne. Neprestano so godrnjale, češ, zakaj nimajo lepšega oblačila in zakaj nimajo tako lepega vonja kakor vijolice. Bile so večje od vijolic, njih vratovi so bili daljši in prezirljivo so gledale svoje tovarišice — vijolice.

Pa se je zgodilo neki dan, da so se marjetice napotile k ljubemu Bogu in mu potožile:

«Le zakaj, ljubi Bog, si nam dal tako skromna oblačila? Glej, vrtnica je mnogo večja in lepša od nas, zvončnica že od daleč zbuja s svojo živo barvo pozornost, le me smo tako neznačne. To je krivično!»

Dobri Bog je bil hudo žalosten, ko je slišal to neumestno pritožbo. Nekoliko je pomislil, potem je pa rekel:

«Nehvaležne in zavistne ste. To ni lepo od vas. Toda vendar vam bom pomagal. Odslej boste imele večje cvetove in vaša stebelca bodo še daljša. Ljudje vas bodo lahko že od daleč videli in vile si bodo z vašimi cvetovi krasile zlate lase.»

Marjetice so se vesele vrnile na zeleno trato in se hitro pobahale vijolicam:

«Odslej nas bodo ljudje občudovali, da nikoli tega!»

Vijolice niso odgovorile. Njih sladki vonj se je dvigal do neba in razodeval Bogu, da so zadovoljne s tem, kar imajo.

Marjetice pa so čez nekaj dni spet začele tarnati: «Zakaj imamo bela oblačila, zakaj nimamo rdečih?»

In spet so se odpravile k Bogu in se pritožile: «Le zakaj nam nočeš dati rdečih ali pa vijoličastih oblačil? Nihče se ne zmeni za nas!»

Zdaj se je pa ljubi Bog razjezil. Poklical je vse cvetlice k sebi in jih vprašal:

«Ali je še katera med vami, ki ni zadovoljna s svojo podobo?»

In vse cvetlice so si začele izmišljevati razne želje. Ta je hotela biti večja, druga spet manjša, tretja je hotela imeti slajši vonj, četrta spet si je želela bolj pisane oblačila, vsevprek so kričale in vpile. Samo vijolice so molčale in njih sladki vonj se je širil do božjega prestola in razodeval Bogu, da so zadovoljne s tem, kar imajo.

Tedaj je ljubi Bog vstal in rekel:

«Nehvaležne ste! Nobeni ne bom nič dal. Vsaka bo imela to, kar sem ji dal, ko sem jo ustvaril. Samo vijolici, ki se ni pritožila, bom podaril novo obleko. Odslej naj bo vijoličaste barve, da jo bodo ljudje laže našli, kadar bodo sledili njenemu vonju in jo iskali!»

Cvetlice so se osramočene vrnile na zemljo. Zgodilo se je, kakor je rekel ljubi Bog. Odtistihdob se niso marjetice več pritoževale. Vijolica je pa dobila v pohvalo za svojo skromnost lepo novo, vijoličasto oblačilo.

Ne pozabi,

da sta v zdravju mik in lepota;
da so umazani zobje znak zanikarnosti;
da so umazane roke in umazani nohti slabo izpričevalo;
da je ravna drža prvi pogoj za zdrava pljuča;
da sta solnce in zrak najboljša zdravnika;
da je redoljubnost najlepša otrokova čednost.

Zlogovnica.

ca, ja, ka, ja, ka, na, ška, ca, ta, na, ša, la, a, an, jan, ge, len, jel, bi, ni, bo, ur, lju.

Iz teh zlogov sestavi devet ženskih krstnih imen. Če pravilno postaviš besede drugo pod drugo, ti bodo dale začetnice ime mesta v Dravski banovini. Rešitev zlogovnice objavimo v prihodnji številki.

V šoli.

«Povej mi, Janezek,» vpraša učitelj, «katere črke pridejo v abecedi za črko A?»

Janezek molči.

«Nu,» ga pobara učitelj, «katere črke pridejo za A?»

«Vse ostale,» se hitro odreže Janezek.

Anka Molč:

Majhen sem in poln vseh muh,
za dobre nauke zmerom gluhi!
Smejem se ves božji dan,
razen — če sem kaznovan.

Poredni Mihec

To pa večkrat se zgodi,
da me atek napodi,
kadar nočem priden biti.
Časih mora me nabiti.

Danes pa mi šine v glavo
misel, ki bo kar za rabo.
Šibo skril bom in potlej
ne bo kazni več — juhej!

Stana Vinšek:

Rumena nevarnost

Da ne bo nesporazuma: nikakor ne mislim pisati o Kitajcih! Bog me varuj! «Rumena nevarnost» je ime našemu rumenemu mucku.

Točno nisem mogla ugotoviti, kateri mojih hudomušnih bratov ga je tako krstil. Zdi se mi, da je bil Miloš — čeprav taji na vse kripje. Mucka pa se je ime prijelo kot klop, čeprav bi ga prav za prav smela tako klicati le miška, kajti do ljudi je skrajno ljubezniv in prijazen.

Rumen pa je res, rumen od glave do pete — pardon: do repa. Lep, velik, s svetlozelenimi očmi in značilno oglati glavo odraslega mačka.

Naš muc pa ni samo lep, naš muc je tudi dobro vzgojen. Prosim, nikar se ne muzajte, mislim to čisto resno! Vzgojila ga pa je dekla Reza.

«Rumena nevarnost» in naša Reza se imata namreč silno rada. To se kaže najbolj v tem, da delita celo «mizo in posteljo». Posteljo pač neposredno: če le najde vrata priprta, skoči namreč muc kaj rad na Rezino posteljo in se tam z največjim užitkom preteguje — dokler ga Reza ne spodi. Navidezno je seveda vedno zelo huda, pa le navidezno, kar muc prav dobro ve in pri prvi priliki zopet izrabí.

Pri jedi pa sedi «Rumena nevarnost» vedno na klopi poleg Reze in se vede tako dostojno, da tudi hišna in kuharica ne godrnjata proti tej «kosmati družini». Tu pokaže naš muc vse svoje vrline, kar mi boste takoj priznali.

Mirno sedi, vse štiri tačice ima lepo na klopi in rep spodobno krog njih ter prav nič ne sitnari, ampak le skrbno pazi, kdaj mu bo Reza kaj dala. Reza pa je že mladiču povedala: «Če moram jaz vse jesti, moraš tudi ti!» In muc iz Rezine roke vse je. Vse. Tudi solato. To sicer nekam kritično pogleda, jo prime bolj po strani — a kot spodoben muc jo junaško poje. Ne ravno z užitkom — a ta mešana hrana mu očitno dobro de, kajti žari zdravja, zraven pa nikakor ni pomehkužen, ampak naravnost sijajen mišji lovec.

Sedaj mi pa le kar priznajte, da poznate malo mamice, ki bi bile svoje otročičke pri jedi tako dobro vzgojile, kakor je naša Reza «Rumeno nevarnost».

To pa še niso vse njegove vrline. «Rumena nevarnost» je tudi učená!

Vsakdo, ki ljubi te gibke živalce, mi bo priznal, da je mačko silno težko kaj naučiti. Je preveč samostojna. No, kako se je naši Rezi le posrečilo «Rumeno nevarnost» izdresirati, to je njena skrivnost — rada bi jo izdala, pa je res ne vem.

Da se naš muc postavi na zadnji nožici in «lepo prosi» — to že ni kaj tako posebnega. Zna pa tudi «telovaditi» — seveda samo z Rezino asistenco. Ta mu nastavi roko, nakar se muc opre ob njen pas in se preko njene roke hrbtoma trdo in ravno iztegne ter ostane v tem položaju, dokler mu Reza ne dovoli zopet naravnnejše lege. Najlepše pa je, če pokaže, kako «pijanec spi». Tedaj se usede na Rezino krilo, upre sprednji tački ob rob mize, med tački pa vtakne glavo — ta njegova poza je res komična in mnogokrat je z njo zabaval naše goste.

Prav za prav se ne čudimo preveč, da je ta naš muc tako pameten in prijazen, saj se dobre in slabe lastnosti tudi pri živalih podedujejo in tudi njegova starša: rumeni «Pevec» in siva «Megla» sta bila zelo ljubki živalci. In tudi teh starši — pa kdo bi našteval vse mucke, ki so se že igrale v naši kuhinji?

Mački ljudje tako radi očitajo zahrbtnost, okrutnost, kradljivost, nezvestobo — kaj vem, kaj še grdega. V

naši hiši smo imeli od nekdanj vseh vrst živali, pa smo imeli vedno vse radi, in tudi živali so se med seboj dobro razumele — še pes in mačke. Vem pa, da sem se že malo dekletce veliko rajši igrala z živimi muckami kakor z mrtvimi punčkami, a teh slabih lastnosti na mačkah nikdar nisem zasledila.

In če bi bili ljudje z muckami dobri in prijazni, bi jih gotovo tudi imeli tako radi, kakor imamo mi našo «Rumeno nevarnost».

Mati naj bo prva in najboljša prijateljica doraščajoči hčerki.

Doba med 13. in 18. letom, čas, v katerem iz otroka postaja dekle, je najtežja za mater in hčerko. To je čas, ko se ne izpreminja samo telo, ampak se tudi v duši dekletovi vrši velik preobrat. To je kritičen čas za dekleta, zatorej bodi naloga in skrb matere, da hčerka to krizo laže in lepše prebije, da se ji hčerka ne odtuji, ampak tem tesneje oklene. Mati ji mora biti zaupnica in prijateljica. Splošna navodila in nasvete dajati, kako naj se to godi, je težko, saj je vsak človek drugačen in razmerje med materjo in hčerko v vsaki družini različno.

Ko je moja hčerka začela posečati šolo, sem se živoanimala od prvega dne za vse njeno delo in veselje, za vse njene velike in male skrbi. Vse njene sošolke in prijateljice so mi bile bolj ali manj znane. Tako sem imela stalno nadzorstvo tudi nad njenim življenjem izven hiše. In tega načela sem se držala do danes, ko ima dekle 17 let.

K meni v hišo ne pride nobena «prijateljica», ki je jaz ne poznam, in tudi jaz ne puščam svoje hčerke k ljudem, o katerih nič ne vem.

Dobro je, da ste matere natanko poučene, kaj dekle dela popoldne, kadar ni šole. Imejte nadzorstvo nad urnikom, da veste, za katere predmete se mora pripraviti, kdaj in kje ima popoldne telovadbo, ročno delo, petje, klavir in druge posebne ure. Seveda, čim starejša je dekle, tem delikatnejše je treba stvar sukati, da ni videti kot kontrola. Vse mora imeti izvor v širokem zanimanju za hčerko, ta pa ne sme čutiti vajeti. Navidezno mora uživati nekakšno prostost, a mati naj ve za vsak korak, ki ga dekle napravi izven hiše.

V tej kočljivi starosti, ko si duša dekletova zaželi neke zaslonbe, ko je srce polno nad in je videti življenje

polno solnca in veselja, ko se po dekletu začno ozirati tuje oči in se ji morda v družbi, pri plesnih vajah ali tudi med součenci približujejo »častilci«, to je čas, v katerem mora mamica vse sile zastaviti, da ji hčerka ostane v rokah.

Moja hčerka n. pr. poseča letos prvič plesne vaje. Že od prvega začetka se živo zanimam za vse, kar je s tem v zvezi. Ko gremo domov, jo izprašam za vse novice, se veselim z njo in jezim z njo, če ji ni bilo kaj po godu, tako da hčerka komaj čaka, da sva sami, nakar mi zaupa cel koš novic. Hčerka čuti, da se jaz veselim na to kramljanje, pri katerem se z njo smejem in šalim, sem resna z njo, kakor pač nanese pogovor, sploh se vedem, kakor bi bila njena starejša sestra in zaupnica. Po mojih mislih je to edina pot do njenega srca, do njene duše.

Velikega pomena za prijateljstvo med materjo in hčerko je tudi to, da ste v dekletovem prostem času dosti z njo skupaj. Uredite si svoje hišno delo, če le mogoče, tako, da imate popoldne kakšno uro prosto in greste lahko s hčerko na izprehod.

S hčerko ostati v duši mlada, z njo rasti in dozorevati, z njo delati, se veseliti in trpeti, to ustvarja vez, ki priklene hčerko na mater, da ji zaupa tudi v času, ko se druge odtušujejo domu in staršem. *Mati.*

Milica Stupanova:

Naša kultura z ženskega stališča

«Verujem v večno človečanstvo, ki je obstajalo, še preden se je zastrlo s kopreno moške in ženske miselnosti», je dejal Fr. Schleiermacher v svojem »Katekizmu razuma za plemenite žene«. Vsa naša današnja kultura pa ni obče človeška, ker ni moška in ženska, ampak je samo enostransko moška. Ker se je gibal zadnja tisočletja vse naše življenje v znamenju moške nadvlade, so zgradili moški vso našo kulturo in so pri tem delu sodelovale prav do najnovejše dobe le redke posamezne ženske, ki so se dvignile z nadčloveško močjo iz ostale množice, kajti moški so skrbno in ljubosumno čuvali stavbo izobrazbe in omike, ki so jo bili sami zgradili in niso dovolili ženskam vstopa vanjo, ampak so jih zavračali na najrazličnejše načine, z zvijačo in silo, izlepa in izgrda.

Ko se je stara oblika patrimonija, izključne moške nadoblasti, preživela in je zgodovinski razvoj preokrenil naše življenje v drugo smer, v dobo polagoma nastopajoče enakopravnosti obeh spolov, so si začele ženske v vedno večjem številu prisvajati tisto stopnjo omike in izobrazbe, ki so jo smatrali do sedaj moški za svojo izključno last in predpravo. Ženskam pa ni bila pot do omike in izobrazbe otežkočena samo zaradi tisočletnih predsodkov, ampak tudi še iz nekega drugega vzroka.

Ker so zgradili vso dandanašnjo kulturo moški, ima tudi popolnoma moški značaj in videz. Moški tega seveda sploh ne občuti, kajti za njega je vsa naša kultura nekaj uravnovešenega in skladnega. Ker je izšla

naša kultura iz moške miselnosti, se moški v njej dobro in ugodno počuti, tako da lahko začne brez notranjih ovir graditi naprej in doprinasati svoj delež k napredku omike in izobrazbe.

Za žensko je pa stvar bistveno drugačna, kajti ženski je naša kultura v bistvu tuja, ker je drugospolna, ker jo je zgradil in postavil moški spol brez sodelovanja in zato tudi neglede na notranje, neglede celo na zunanje potrebe ženskega spola. Dočim nudi zato tudi moškemu ta naša kultura vedno obilo vzpodbude, je pri ženski stvar obratna, kajti ženske naša kultura nikoli ne vzpodbuja in dviga v toliki meri kakor moškega, ampak jo navadno tlačí, pod izvestnimi pogoji včasih notranje celo ubija. Potem se seveda ne smemo čuditi dejstvu, da doprinaša ženska tudi še v naši dobi, ko je enakopravnost obeh spolov vsaj v glavnem že priznana, še vedno manj k naši kulturi kakor moški, da se na vseh poljih znanosti in umetnosti njeno delo še vedno občutno manj pozna kakor delo moškega. Vse, kar vzpodbuja v naši kulturi moškega k nadaljnjemu delu, ovira žensko pri delu in ustvarjanju. Zato vzpodbuja duh naše kulture moško delavnost, saj je soroden njegovemu duhu, ker je izšel iz moškega duha, dočim je za žensko v premnogih ozirih breme, veriga za njenega duha. Vse prednosti in odlike naše kulture posmatra moški z drugačnimi očmi in jih tudi drugače ocenjuje. Vse slabosti in hibe naše kulture, vojne, suženjstvo, izžemanje proletariata, stališče nezakonskega otroka in še nešteto drugih, vse to pa občuti ženska mnogo bridkeje kakor moški, na katerega vse to ne vpliva tako porazno.

Kdor vse to preudari, bo tudi laže razumel, zakaj imajo ženske navadno drugačno mnenje o raznih dogodkih in pojavih kakor pa moški, zakaj bo n. pr. knjigo, ki je pravkar izšla, sprejel z navdušenjem ves moški svet in jo hvalil na vse pretege, dočim bo rodila v ženskih vrstah morda celo odpor. V dandanašnjih dneh se vedno česče dogaja, da so mnenja v moških in ženskih vrstah deljena. V prejšnjih letih se to ni dogajalo, kajti takrat so se ženske slepo podrejele moškemu mnenju, in tudi če je ženska drugače občutila, si tega ni upala izraziti, ker je vedela, da bo s svojim mnenjem osamljena.

Dandanes je naša kultura še vedno samo pod moškim vplivom, ki obvladuje vse naše javno in zasebno življenje, vse panoge znanosti in umetnosti. V primeri s sto- in tisočletnim delom moških žensko delo v zadnjih desetletjih še nič ne pomeni in se še nikjer ne pozna. Počasi se pa bodo razmere prav gotovo izboljšale, tako da bo skupno moško in žensko delo ustvarilo končno kulturo, ki ne bo ne enostranska moška, pa tudi ne enostranska ženska, ampak obče človeška, ki bo za vsakogar zajemljiva in sprejemljiva in ki bo ustrezala bistvu moškega, pa tudi bistvu ženske, ker sta oba enakovredna člana človeške družbe.

Milica Stupanova:

Mirovna misel v Franciji

Francoskemu narodu gre priznanje, da je izmed vseh kulturnih narodov sveta brez dvoma najmiroljubnejši. V francoskem narodu je mirovna misel tako globoko ukoreninjena, da ni zgolj slučaj, da je izšlo iz njegove srede že toliko odličnih pobornikov za svetovni mir, da

je bil tudi »apostol miru« Aristide Briand Francoz. V službi mirovne misli nahajamo najpomembnejše francoske politike, saj obrača francoska vlada v zunanji politiki svojo največjo skrb ohranitvi svetovnega miru in sledi najbolj verno ciljem Zveze narodov.

Ta duh miroljubnosti pa prešinja ves francoski narod v popolnem nasprotju z maščevalnimi oziroma osvajalnimi težnjami, ki jih gojita n. pr. nemški in italijanski narod. Za francosko javno mnenje je vojna kolektiven zločin, francoska javnost je odločno proti tistim voditeljem narodov v pretekli in polpretekli dobi, ki so iz sebičnosti, užaljenega samoljubja, pohlepa po zemlji in njenih bogastvih ter po denarju ali iz kakršnihkoli drugih razlogov pošiljali ljudske množice samolastno v trpljenje in smrt. Miroljubni duh veje tudi iz francoske zgodovine. V teku nekaj več kakor enega stoletja je bila Francija štirikrat napadena, ne da bi dala povod za to, ne da bi bila sama kaj zakrivila, ker si ni lastila nikoli ničesar, kar bi ji ne pripadalo. Francoski narod je vedno zagovarjal pravice vsakega naroda, ki naj živi na svoji zemlji v svobodi in po lastni odločitvi.

Francija pa hodi po tej poti za svetovnim mirom tudi vztrajno naprej, kar nam najbolj dokazuje dejstvo, da je vsa narodna vzgoja v Franciji usmerjena popolnoma v smeri prizadevanj za večni mir. Dočim vzgajajo po drugih državah mlado generacijo vse prej kakor v mirovnem duhu, dočim ji vcepljajo nezaupanje in mržnjo do drugih narodov in jo celo že zgodaj vežbajo v umetnosti ubijanja drugih za časa vojne, skušajo vzbuditi v srcih francoske mladine čimprej širokogrudno ljubezen do vseh narodov.

Že leta 1926. je 78.000 francoskih učiteljev in učiteljic, včlanjenih v Syndicat National, sprejelo resolucijo, da naj se odstranijo iz francoskih šol vse knjige, ki povečujejo vojno in ki netijo sovraštvo med narodi. Francosko učiteljstvo je utemeljevalo ta svoj sklep s tem, da je zbližanje in sodelovanje vseh narodov, ki jih je vojna odtujila, naloga vzgoje, ki ima svoje korenine v šoli. Syndicat National je tudi zbral naslove vseh šolskih knjig, pisanih v vojnem duhu, 26 po številu. Ta sklep francoskega učiteljstva in objavljeni seznam spornih učnih knjig je zbudil seveda velikansko zanimanje v francoski javnosti, ki se je pridružila z velikim navdušenjem tej akciji. Odpor se je zbudil le v nekaterih literarnih krogih in seveda tudi v vrstah založnikov. Pri prvih je bilo ranjeno samoljubje, drugi so se bali za svoj žep. Odpor te peščice ljudi pa ni zmogel nič proti francoskemu javnemu mnenju, ki je bilo na strani francoskega učiteljstva. Še isto leto so črtali nekatere sporne knjige iz seznama učnih knjig, nekatere so pa takoj predelali v protivojnem duhu, tako n. pr. »Histoire de France« (Gauthier & Deschamps, Libr. Hachette), iz katere je črpalo milijone mladih Francozov svoje znanje o zgodovini Francije. O miroljubnem duhu, ki veje iz te knjige, nam podaja dokaz tale odlomek: »Republika je ohranila mir 45 let. Od našega trpljenja leta 1870. je živela republika do leta 1914. v miru z drugimi narodi. Tudi tistih deset let pred vojno ima Francija zaslugo, da se je ognila vsem preprirom, ne da bi pri tem trpelo njeno dostojanstvo.

To stremljenje po miru je ena najlepših potez naše zgodovine.

Ko se je leta 1918. veliko klanje končalo, se je oklenila republika z vsem srcem mirovne misli in Zveze narodov. Naša naloga je še, pospeševati z večjo pravičnostjo socialni mir; ta naloga naj bo častna zadeva tretje republike.

Ako bi bila pri vseh narodih mirovna misel tako v časteh kakor pri francoskem, bi bil svet najbrže mnogo bliže cilju večnega miru.

Plesna umetnost

Dne 21. novembra 1932.

se je vršil v opernem gledališču plesni večer
Katje Delakove.

Delakova je zaplesala deset raznih plesov na veččinoma nemško in slovansko glasbo poleg enega židovskega kosa (Chusenal na ogledih). Gospa Delakova ima dunajsko, moderno plesno tehniko, ki goji vnanjo linijo in izrazi karakterizacijo plesnega sujeta. Vsa njena pojava kaže v to smer, katera je tuja mirni klasični formi, široki notranje izrazni možnosti ruskega plesa ali iznajdljivi graciji francoske šole. Močan poudarek in sodobna realistična-socialna interpretacija Delakove pa je vedno zanimiva. V prvem delu je bil v tem slogu podan Graenerjev »Egipt« skladno, stilno-točno, hladno lepo. Chopinova »Indija« je kazala močno karakterizacijo, a manj adekvatnega izraza z glasbo. Tudi sicer se je splošno vse hvale vredno klavirsko spremljevanje večkrat razhajalo s plesalko. Najboljši in najbolj prepričevalen pa je bil po mojem vtisku po židovski godbi (Wolfsohn) izvajan »Chusendl na ogledih«. Tu je pokazala plesalka svoje najtehtnejše izrazilne možnosti: grotesko, pointirani piccato, oster ritem. Lisztova »Ogrska rapsodija« je dojmila manj značilno. Prav lahko efektno in z dobrim smislom za narodni ples je bila podana Boffarijeva »Trojka« v okusnem kostumu. Sledil je glasbeno šibkejši »Ogenj« in »Pesem« Rimski-Korsakova. Slednja je znana Hindu pesem, krasen glasbeni draguljček. Ples se pa ni dotaknil globin. Močan uspeh je imela gospa Delakova s »Čarovnico« Musorgskega, kjer je elementarna glasba ruskega mojstra našla svojo interpretko. Zajemljiva »Lutka« po Griegovim glasbi je tehnično-dovršen zamislek in je gospa Delakova z njim povsem uspela. Zračni in prijetno-vznositi akordi Straussovega valčka so zaključili večer. Zadnji ples je plesalka ponovila.

Pripominjam, da je gospa Delakova, katera vzdržuje v Ljubljani tudi šolo za gimnastiko in ritmične ples, zaslužila boljši obisk, posebno ker je pri ljudskih prireditvah v Delavski zbornici vedno požrtvovalna radosvoljka. Njena zdrava umetnost in iznajdljivi intelekt to v polni meri zaslužita. Res apartne umetniško in estetsko dovršene načrte za kostume je oskrbel Ljubomir Raonikar, ki se je izkazal za pravega strokovnjaka. Pri klavirju je plesalko diskretno spremljal Reinhold Galatia. Sodeloval je tudi dober violinist.

Ivo Peruzzi.

Letošnja pomladanska moda nam je res posebno naklonjena. Poskrbela je, da bomo imele kar najbolj mladosten videz. Nič ne pretirava, nič ni prisiljenega, baročne okraske in pretesno obleko odklanja. Še celo rokavi so preprostejši kakor jeseni. Nosijo se prav dosti zopet gladki, ponajveč ozki, sicer je pa že samo modno blago takšno, da zahteva preprost kroj. Posebno živahna in zanimiva je dvo- in trobarvnost letošnjih oblek, ki dosti prispeva k mladostnemu svežemu videzu. Pomladanske obleke so sešite iz blaga v dveh ali treh barvah ali pa so vrhnji del životka, pas, ovratnik ali šal, žepi, gumbi itd. v popolnoma drugi barvi, kakor je obleka. Lepe modne barvne sestave so: črno-rdeče, črno-rožasto, sivo-vijoličasto, temno-zeleno-srebrnoso, bež-oranžno, črno-belo, črno-belo-zeleno, rjavo-bež-cinober, rdeče-belo-črno itd. Solidna žena se zaradi praktičnosti ogiba ostrim barvam. Barva peska in barva konopljenega vlakna izpodrivata rumeno in oranžno, ki sta nam pozimi tako ugajali. Nosi se prav dosti črno, modro, rjavo (havana), sivo in zeleno, toda zeleno samo v nežnih odtenkih. Za tiste, ki se težko odrečejo veselim barvam, so pa poleg že naštetih še lososova, koralnordeča in rubinastordeča.

Lansko leto je moda propagirala volneno blago, letos pa propagira za izpremembo poleg volnenega tudi bombažasto blago. Pa ne smete misliti pri tem na kotonino ali kambrik, ne, modno bombažasto blago je nekaj posebnega. Po vezbi in vzorcu je podobno volnenemu, po živahnosti barv je pa skoraj še lepše. S tem blagom bomo lahko res zadovoljne, zlasti zato, ker se prav lepo péré, kar je pač dobrina za pomladanske in letne obleke.

Modno volneno blago je zelo mehko in skoraj prozorno ali pa rahlo kosmativo, enobarvno, melirano, črtasto po dolžini in po širini, šotiš in karirano. Rahlo kosmativo blago je najlepše v sivi barvi, ker dobi prav zaradi srhke površine poseben barvni ton. Večina modnega volnenega blaga ima nepravilno vezbo, vsled česar površina ni gladka, marveč robčasta, mrežasta, krepasta ali pa ima videz stisnjenega blaga. To blago je seveda ponajveč za obleke, ne pa za plašče. Od lani ostanejo za obleke še žamet, razni krepki in enobarvni, črtasti in karirani džersi. Za plašče je šetlen, omspen, deftin, diagonal in imitacije trikotaž. Za sportne plašče je novo kamelsko kosminje, originalno in z različnimi modnimi efekti, poleg tega pa še flauš in kaša.

Dežni plašč se prav nič ne poda na pomladansko solnce, prav tako neprimeren je pa tudi svetel pomladanski plašč ali kostum v dežju. Pa ne samo zato, ker ga je škoda. Za vsak čas mora biti pač primerna obleka. Za dež je sportni kostum ali plašč iz solidnega blaga, prav samo za dež je pa dežni plašč. Letošnji modni dežni plašči so iz enobarvne impregnirane svile in žameta. Tudi ti plašči imajo ponajveč namesto ovratnika širok šal, ki se zavezuje spredaj ali ob strani, nekateri pa imajo kratek kep. Volneni in bombažasti dežni plašči so iz črtastega in kariranega blaga.

Popoldanske obleke imajo dostikrat globoka sedla iz čipk. Na žametaste obleke se kaj lepo podajo čipkasti ovratniki in visoki zapestniki in pa celi spodnji deli rokavov iz čipk. Kratki kepi in pelerine, široko prekrizani prednji deli pri oblekah in pa ovratniki v obliki malega kepa, ki so spredaj podaljšani, prekrizani in zadaj v pasu zvezani, kar spominja na fiši Marije Antoinette, so značilni za letošnjo pomlad. Za garniture, ki se nosijo na blazah in oblekah, je najbolj primeren organdi, bodisi bel ali v barvi. Garniture so gladke ali pa okrašene z ažurjem ali vezanjem. Pasovi so prav dosti iz lakastega usnja, črnega in barvastega, dalje iz jelenje kože, boksa in krokodila, in sicer v barvi obleke ali pa v popolnoma drugi barvi. Ker se nosijo tudi na pomladanskih oblekah, kostumih in plaščih razne pelerine in bolera, imamo zanje žamet, ki mnogo pridobi, če je kombiniran s kratkodlako kožuho. Še lepši in toplejši so pa seveda kratki kožuho-vinasti kepi, ki se bodo nosili vso pomlad tja do poletja.

Letos se nosijo kostumi več kakor plašči. Največ gladki s kratkimi jopiči, ki segajo 15 do 20 cm pod pas. Ako so popolnoma priležni, so brez pasu, ohlapnejši pa so stisnjeni z ozkim pasom, ki je iz usnja v barvi gumbov. Moderni so gladki okrogli gumbi iz rogovine, prišiti v obliki črke V ali pa ravno v dveh vrstah, tako da se jopič dobro zapne. Reverji so široki, tudi če je jopič brez ovratnika. H kostumu brez ovratnika se nosi pisan šal ali vezanka iz kožuho-vine. Kratki ohlapni jopiči so ravni in se sploh ne zapenjajo. Krila so za spoznanje ožja od lanskih, dolžina pa ostane neizpremenjena. Poleg teh kostumov, ki sem jih pravkar omenila, se nosijo prav dosti elegantni angleški kostumi na eno vrsto gumbov, z moško fazono in nekoliko širšimi reverji. Nič manj eleganten pa ni kostum z jopičem v videzu sakoja, za katerega je najprimernejši šetlen ali fresko. Kostum, sestavljen iz enobarvnega krila in kariranega ali črtastega jopiča, je živahna izprememba. Letošnji modni kostumi so sešiti ponajveč iz svetlega blaga, zraven se pa obleče temna bluza. Tako na primer se predpisuje k sivemu kostumu temnomodra bluza, temnorjava pa h kostumu v barvi bež. Take modne kostume bi priporočala samo tistim, ki se ne boje razširjenih bokov v svetlem krilu in zoženega života v temni bluzi. K črnemu kostumu se pač najlepše poda svetla bluza, zlasti lepe in vedno moderne so pa bele. Kostum ni praktičen samo zato, ker se lahko obleče za vsako priliko in skoraj vsak letni čas in ker zadostuje, ako imamo zraven par bluz, ampak tudi zato, ker popolnoma nadomešča plašč in obleko. Pomladanski plašči so lahko tailirani ali pa ravni, toda ne ozki. Nekateri so spredaj široko prekrizani, drugi zopet se zapenjajo ravno po sredi in nimajo ne reverjev in ne ovratnika. Oboje nadomešča šal.

Kratki kepi na pomladanskih plaščih so ponajveč narejeni tako, da se lahko vzamejo po potrebi s plašča. Rame so še vedno razširjene z različnimi našitki, globo-

kimi sedli in rokavi ranglan, ki so največkrat razširjeni šele od komolca navzdol. Ker se precej nosijo tri četrti dolgi rokavi, je moda poskrbela seveda tudi za primerne rokavice. Nove so rokavice, kombinirane iz gladkega usnja in svile, ki se nosijo k popoldanskim oblekam. Do zapestja so iz usnja, visok zapestnik pa je iz svile, okrašen s preprostimi našitki. Sportne rokavice so iz bele ali rumenkaste svinjske kože z zapestniki, spletenimi iz ozkih klobučinastih trakov.

Že je posijalo pomladansko solnce v izložbena okna modistk, kjer se šopirijo letošnji pomladanski klobučki in slamniki, ki se zde bolj okras priček kakor pa pokrivalo glave. Letošnji klobučki so prav majhni, samo na vrh glave je nekaj. Eni so nizki z ozkimi krajevci, sešiti iz slame bangkok, tagal, baliluk in raznih spleto. Hudomušneži jim pravijo «kastrolice». Pa kako prijazna je taka kastrolica, posebno ako ima pajčolan, ki visi čez rob krajevcev in zakriva oči in nos ali pa kar ves obraz. Poleg te oblike je pa seveda še vse polno drugih, med njimi prav prijazna «čokej» in nič manj ljubka kitajska čepica, ki je posebno mladostna in spominja na klobuček «Tomy» iz leta 1927.

Pri izbiranju modela za plašč je treba pač najbolj upoštevati postavu. Moda prinaša dosti domislekov, paziti moramo torej, da si izberemo kaj primerne. Za vitko postavu z ozkimi ramami je primeren plašč, ki ima z našitkom ali dvojnimi rokavi razširjene rame, s širokim reverjem in ozkim ovratnikom pa prednji del. Razširjene rame se podčrtajo tudi s prepasanjem v pasu. Za manj vitke postave je primeren plašč brez natančno označenega pasu, prednji in zadnji del pa morata biti razčlenjena po dolžini. Tistim, ki imajo močne boke in primeroma ozek pas, se ne poda v pasu priležen plašč, ker se s tem še bolj poudari širina bokov. Tudi našiti žepi razširijo postavu, zato je boljše, ako se naredijo poševno zarežani žepi.

K pomladanskemu kostumu si pripravite bluzo iz črtastega svilenega, volnenega ali bombažastega blaga (glej krojno polo štev. III/3). Črte so lahko po dolžini ali širini blaga ali pa tudi diagonalno. Toda če niste prav vitki, pazite, da ne boste kupili blaga s širokimi črtami, pri cenejših vrstah blaga se pa ognite kričnim barvam. Črtasto blago ima to dobro lastnost, da videz postave razširi, zoži, podaljša ali skrajša (optična prevara), vse to je odvisno od tega, v kateri smeri tečejo črte. Navpične črte videz postave podaljšajo, vodoravne pa razširijo. Poševne črte zožujejo videz postave v smeri, v kateri tečejo. Dobra stran bluz iz črtastega blaga je ta, da so že same na sebi dekorativne, ni jih torej treba krasiti, izberite pa zanje dober kraj. Letošnje bluze iz črtastega blaga imajo ponajveč globoka sedla ali rokave raglan, niso torej sešite tako kakor srajčne bluze. Opozarjam pa še na to, da se manj vitkim poda koničast vratni izrez, ovratnik v obliki šala, členjenje živetka in krila navpično ali poševno, nikdar ne vodoravno ali pa celo v višini bokov. Rokav sme biti razčlenjen samo na spodnjem delu, ne pa zgoraj. Krilo je lahko priležno, životek pa naj le bo nekoliko ohlapen.

Koliko je pa še kombinacij iz klobučine in slame, iz svile in slame, svilenih trakov in slame, ki so jih pripravile podjetne modistke za svoje kupovalke. Za kombinirane klobuke se uporablja ponajveč slama z leskom, za slavnike pa slama brez leska. Tudi celi klobučki iz cvetk ali iz ptičjih peres so zelo mični v izložbah modnih trgovin. Ker so klobučki majhni in se pokrivajo vrh glave, morajo biti seveda lasje skrbno negovani in ondulirani v velike kodre, ki leže tesno ob glavi. Ako ne ubogajo, se pa privežejo z gostim pajčolanom. Na praktične pajčolane in mrežice, ki pridržujejo lase, smo se privadile že lansko leto, tako da se nam bodo zdeli letošnji pomladanski že kar bolj domači. Nosijo se pa tudi za dlan široki pajčolani, ki se prevežejo čez oči, kakor smo si včasih zavezovali ruto, ko smo se šli slepe miši. Ker so ti pajčolani precej gosti, reve oči zaradi parade res ne vidijo dosti?

Vse to je letos novo za pomlad. Kaj si bomo kupile? Ali naj hranimo in si predelamo lansko obleko, ali naj si kupimo novo, morda tudi na obroke, staro pa podarimo komu izmed tistih, ki trkajo vsak dan na naša vrata. Kaj bo prav?

Promenadna obleka s širokim kepom, sešita iz modnega diagonalna. Kompletirana je z vezanko iz kožuhovine.
Promenadna obleka iz temnozelenega sukna, okrašena je s škotskim šalom in velikimi kovinastimi gumbi.
Promenadna obleka v videzu plašča. Pas je usnjen, zaponka na pasu in gumbi so iz rogovine.

Pomladanske obleke

Pomladanska obleka, sešita iz svetlobarvnega toida ali džerseja in okrašena s plastronom in našitki na rokaavu iz črtaste soile.

Obleka iz temnomodrega svilenega ripsa. Rokavi so krojeni raglan. Obleka je brez ovratnika, zato pa ima široke reverje, obrobljene s svetlo progo iz enakega blaga kakor so zapestniki.

Modna obleka, sešita iz mehkega volnenega blaga. Sedlo je na rami razširjeno, spredaj pa se zapenja z dvema gumboma. Pas je iz lakastega usnja.

Obleka, kombinirana iz temnordečega volnenega krila in rožaste bluze. Visok pas je okrašen s kovinastimi gumbi.

Obleka, sešita iz vinskordečega flamizola. Velik plastron in zapestniki so iz svetlega flamizola, okrašeni s svetlimi gumbi iz rogovine.

Popoldanska obleka, kombinirana iz svetlega in temnega volnenega krepa.

Pomladanska obleka v videzu plašča. Sešita je iz enobarvnega volnenega blaga. Širok ovratnik v videzu kepa, pas in šivi so okrašeni z ozko vrvico ali štepico. Pas je iz enakega blaga kakor obleka, gumbi pa so iz rogovine.

Pomladanska obleka iz temnomodrega džerseja, okrašena s svilenim žabojem in pasom z veliko zaponko. Zaponka in gumbi so iz svetle kovine.

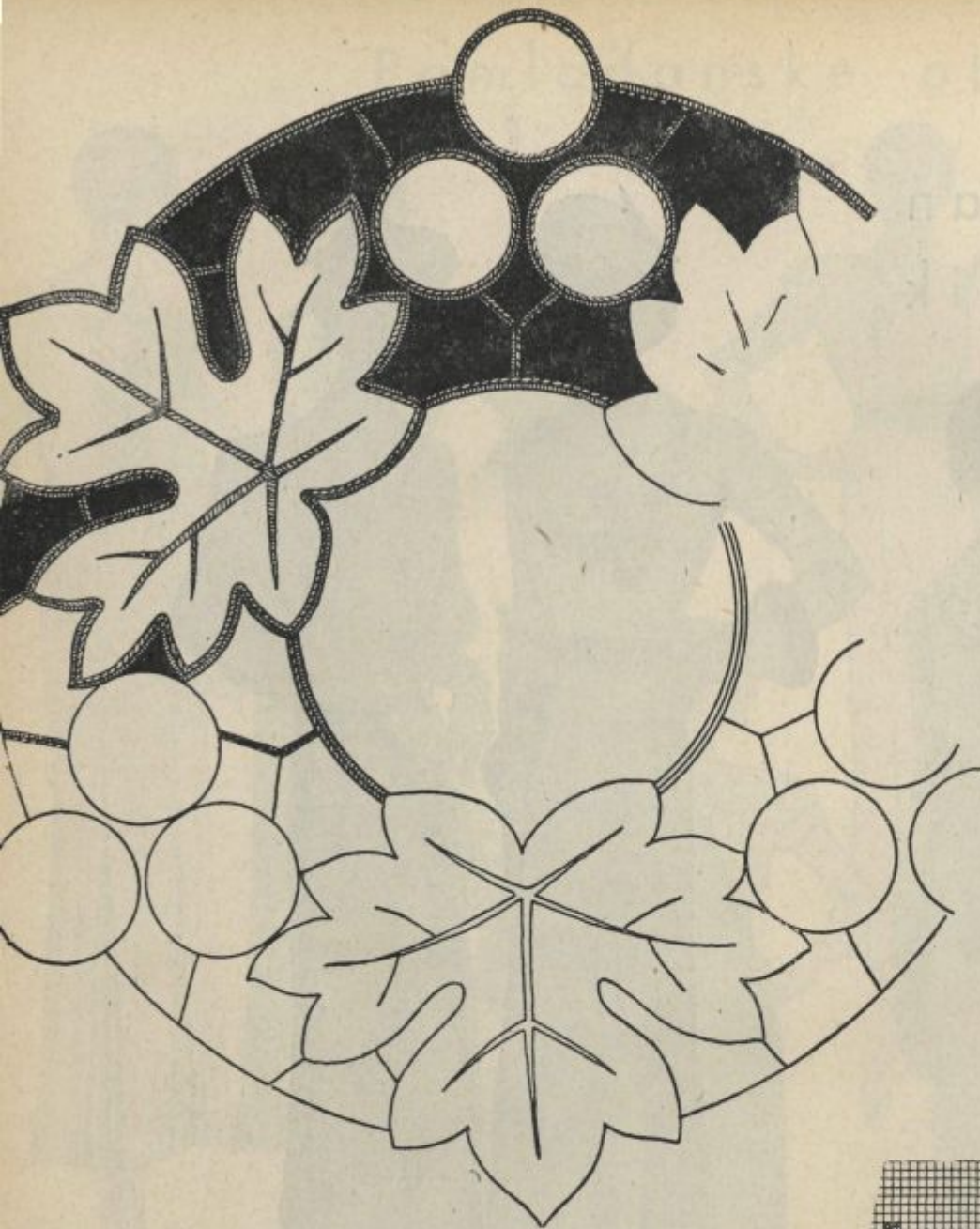
Za vsak dan in praznik

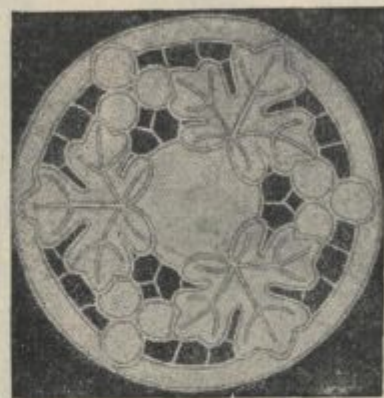
Obleka za pisarno iz temnomodre kaše, okrašena z majnim svetlim ovratnikom in velikimi gumbi iz rogovine. Svetla pomladanska obleka, okrašena s prijaznim pikčastim plastronom, ovratnikom in vezanko. Tudi zapestniki so iz pikčaste svile.

Praznična obleka iz volnenega marokena. Pas in obroba na visokem zapestniku in ovratniku sta iz kratkodlake kožuhovine.

Popoldanska obleka iz krepdešina. Rokavi so krojeni kimono. Ovratnik pa ima obliko šala in se zavezuje.

Prtiček iz belega platna
ali platnenega batista,
okrašen z vezenjem rišelj

lazina, ki Vam jo lahko napravi Vaša hčerka

Vezena je v križevatem obodu na juti ali na redkem platnu.
arve: 1 temnozeleno, 2 svetlozeleno, 3 temnordeče, 4 vinskordeče, 5 svetlosivo,
6 svetlo jagodnordeče, 7 temno jagodnordeče, 8 belo.

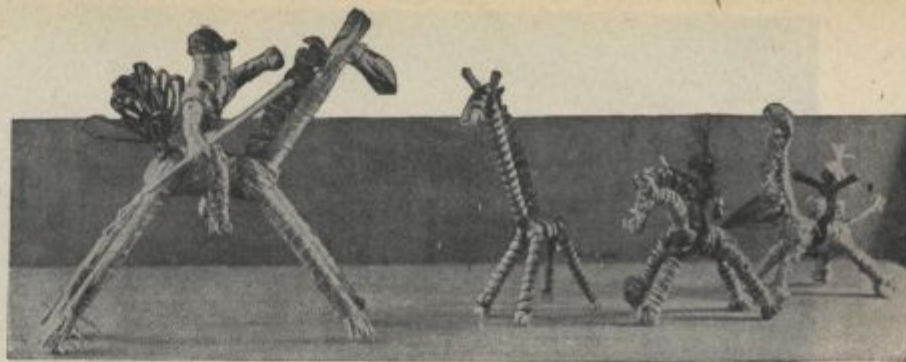
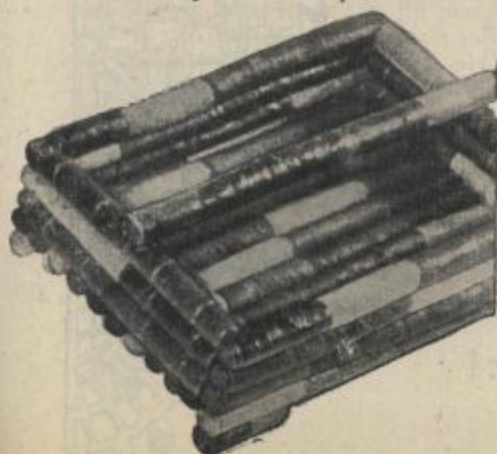
Za maške roke

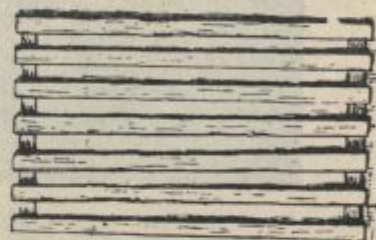
Podstavki za rože, ki se po potrebi prenesejo iz omare na mizo ali pa se postavijo na tla. Narejeni so iz mehkega lesa in prepleskani z oljno barvo, ali pa prelepljeni s papirjem za tapete ali starimi razglednicami.

Lična omarica za na pisalno mizo, posebno praktična za shranjevanje pisem in papirja, ker ima dosti predalov. Če je iz mehkega lesa, se prelepi s papirjem za tapete v barvi pisalne mize.

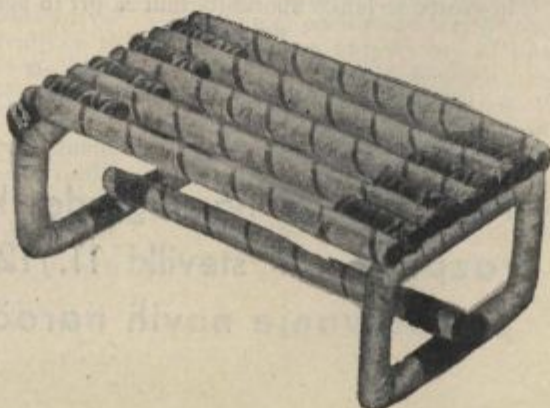

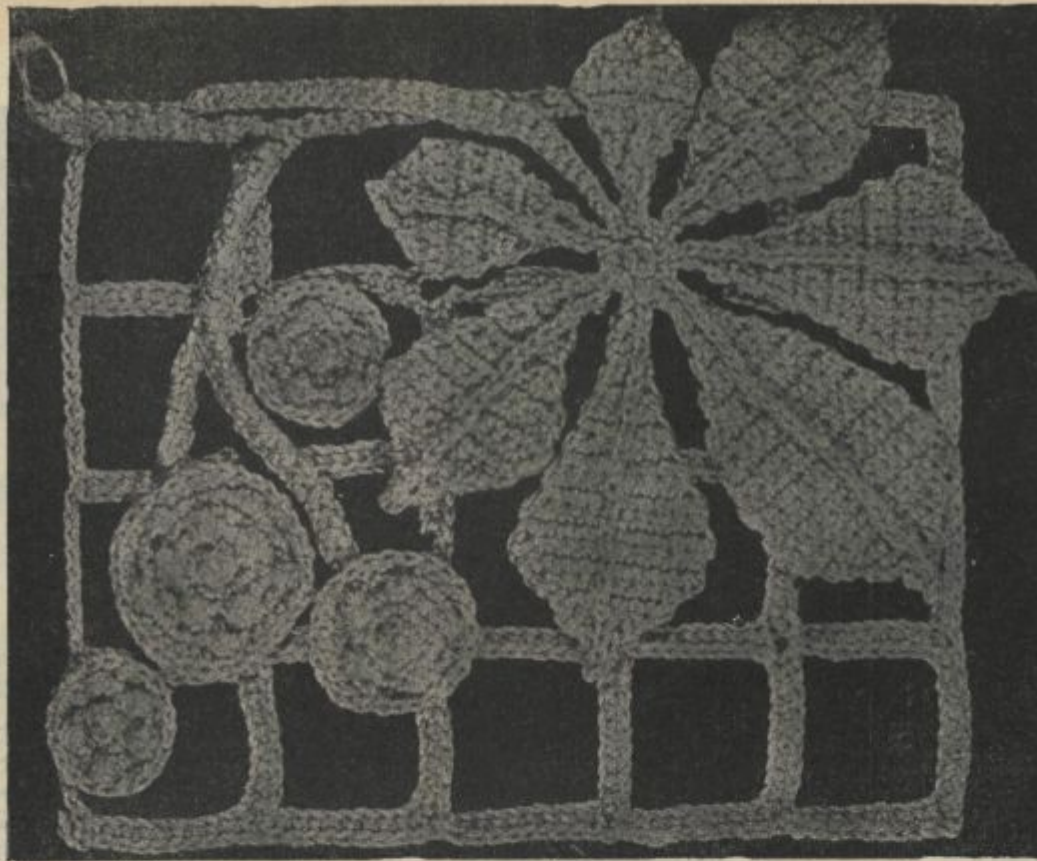
Dekoratívni nastavki ali igrače. Ogródje iz žice Vam napravi mož. Žico ovijete s klobučino, suknom, flanelo ali žametom. Žica se najprej izoblikuje (pri živalih se narede noge posebej), nato ovije s kreppapirjem in povije z nitjo, da se ne odvíja. Povrh se navije ozka proga iz blaga ali klobučine in lepo povije s svileno ali volneno nitjo ali pa barvasto slamo (rafijs). Iz rafije se naredi tudi rep in griva.

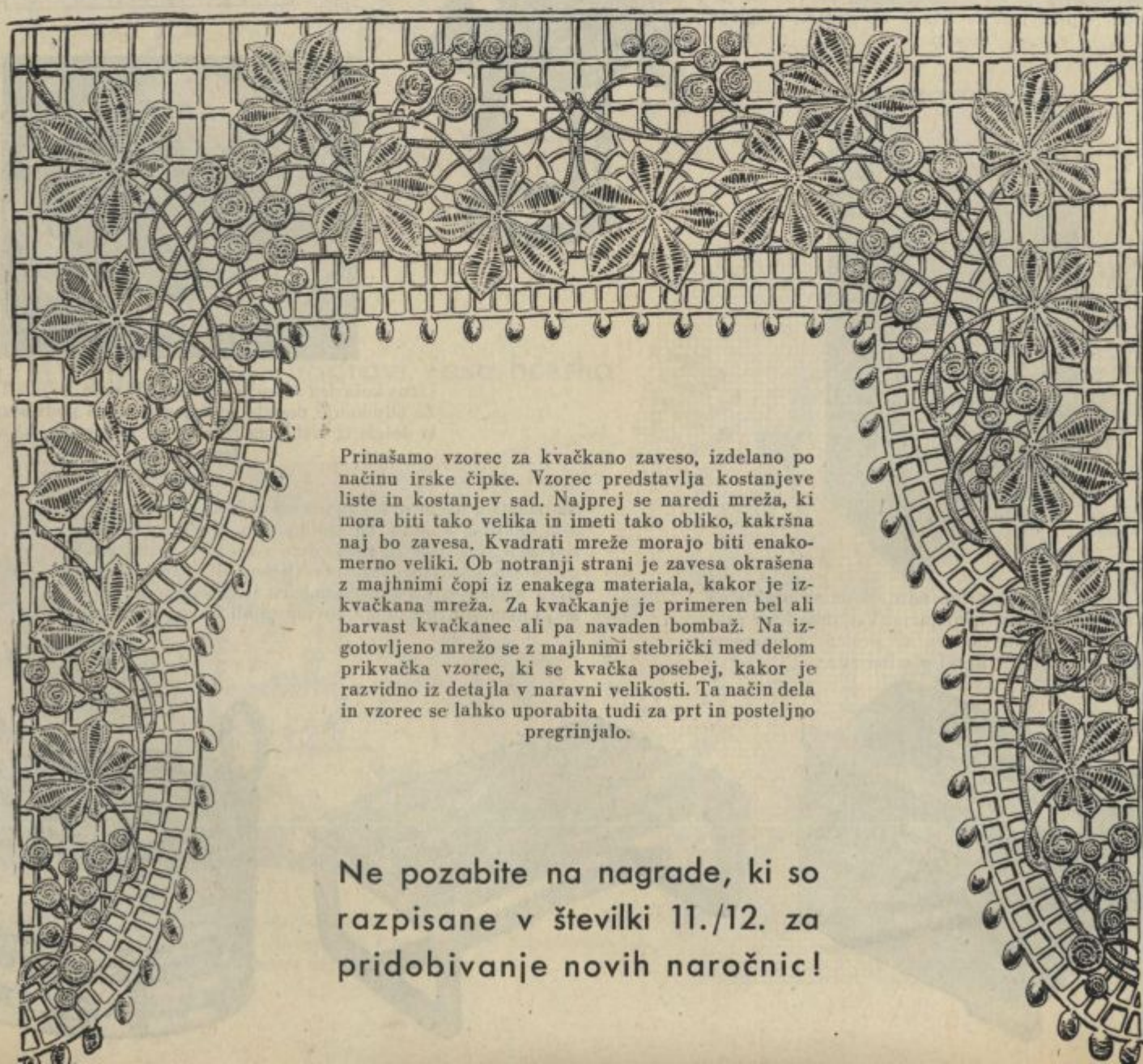
Lična košarica za sadje, spletena iz vrbe, ličja ali slame. Za odtekanje posode je kaj pripraven podstavek, zbit iz deščic iz mehkega lesa ali pa iz javorja, ki se prav lepo umije.

Na podoben način se lahko naredi tudi košek za ročna dela, majhna klopica, katero denemo namesto blazine pod noge, košarica za ročno delo z ročajem in mizica, na katero postavimo vazo s cvetlicami ali drug dekorativni nastavek. Za klopico, mizico in košarico se vzamejo namesto žice tanke kovinaste ali lesene paličice.

Kvačkana
zavesa

Prinašamo vzorec za kvačkano zaveso, izdelano po načinu irske čipke. Vzorec predstavlja kostanjeve liste in kostanjev sad. Najprej se naredi mreža, ki mora biti tako velika in imeti tako obliko, kakršna naj bo zavesa. Kvadrati mreže morajo biti enakomerno veliki. Ob notranji strani je zavesa okrašena z majhnimi čopi iz enakega materiala, kakor je izkvačkana mreža. Za kvačkanje je primeren bel ali barvast kvačkanec ali pa navaden bombaž. Na izgotovljeno mrežo se z majhnimi stebrički med delom prikvačka vzorec, ki se kvačka posebej, kakor je razvidno iz detajla v naravni velikosti. Ta način dela in vzorec se lahko uporabita tudi za prt in posteljno pregrinjalo.

Ne pozabite na nagrade, ki so razpisane v številki 11./12. za pridobivanje novih naročnic!

SARGOV

Odstranite trajno zobni kamen,

ker je on često vzrok, da se zobje majajo in končno izpadejo. Sargov Kalodont odstrani zobni kamen, ker je edina zobna krema, katera vsebuje učinkoviti sulforicinoleat po Dr. Bräunlichu. Polagoma, ne da bi škodoval zobem, razkroji organske substance, ki tvorijo zobni kamen. S tem izgubi zobni kamen svoje oporišče, se zdrobi in se z lahkoto odstrani z zobno ščetko. Ako redno uporabljate Sargov Kalodont, boste na najudobnejši način ohranili Vaše zobe zdrave in trdne.

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

kotiček
za
zdravje

Nega ust in zob (Nadaljevanje.)

Piše dr. Juraj Kallay, zobni zdravnik v Ljubljani.

Videli smo, da je precej vzrokov za snaženje ust in zobovja, zdaj pa lahko pokažemo, na kakšen način bomo najbolje varovali zobovje in naše zdravje.

Za zobno nego je važno vedeti, da je ona odvisna od vzajemnega sodelovanja pacienta in zobnega zdravnika. Dolžnost zobnega zdravnika je, da spravi v red vse zobovje, to se pravi: da jih plombira, zdravi, nadomesti, pozdravi vnetja in osnaži zobni kamen. Dolžnost posameznika pa je, da skrbi pri takšnih negovanih ustih za čistoto. Seveda ni še vedno dovolj, če se snaži zobovje, ker se nabira kamen tudi, če se zobje skrbno snažijo, zato je potrebno, da ga zobni zdravnik po dvakrat na leto osnaži.

Zakaj vzroki, da se dela kamen, so lahko različni. Vzrok je lahko n. pr. pitna voda, če ima v sebi veliko apna, vzrok so pa lahko tudi zlate krone, če niso prav narejene in se dobro ne prilagajajo. Kakor je pa človek

lahko imun proti zobni gnilobi, tako je lahko imun tudi proti zobnemu kamnu, ampak tako srečen je le malokdo. Na zobni kamen je torej treba skrbno paziti, zlasti še zato, ker je on tudi večkrat vzrok, da se začno zobje majati. K zobni negi štejemo tudi to, da se ne smejo gristi orehi in kosti, da se ne sme z neprikladnimi predmeti bezati po zobeh, da se ne smejo uživati preveč lepljive jedi (med, orehi in druge takšne reči). Pacienti, ki nosijo umetno zobovje (proteze), morajo protezo vsak večer vzeti iz ust in dobro osnažiti z milom in ščetko, potem jo pa deti čez noč v kozarec s kakšnim močnim žganjem (alkohol), če pa tega nimajo, tudi v vodo. Tudi je treba po vsaki jedi protezo in usta izprati.

Domača zobna nega: Najprej povlečemo svilen nitko, ki jo ovijemo na oba palca, po večkrat med vsakim zobom kakor žago, da očistimo prostor med zobmi, kamor se rado zatakne meso. To naredimo lahko tudi s čistim zobotrebcem, s katerim pa ne smemo dregati v meso, da bi krvavelo. Nazadnje jih pa očistimo še s ščetko. Svrha tega je, da očistimo vse ploskve zob in dlesno produktov, ki delajo gnilobo. Ščetka mora biti trda, ne široka, zvita, in mora imeti na konici podaljšane ščetine. Zobe moramo čistiti tako, da začnemo najprej pri zadnjem zobu, in sicer tako, da gremo s ščetko od dlesne proti vencu (kroni) zoba in potem naprej do prvih zob. Pri tem se lahko delajo s ščetko krogi po zobeh. Pazimo pa na desni podočnik, da ga ne pozabimo osnažiti. Zobe je treba čistiti na obeh straneh, znotraj in zunaj, spodaj in zgoraj. Na ta način se najbolje očisti prostor med zobmi in najboljše masirajo dlesna. Nazadnje je treba zobe izplakniti z

mlačno vodo in zopet podrgniti s ščetko. Na ščetko lahko denemo kakšno pasto (Kalodont) ali prah ali jo pa namočimo v vodo, v kateri je zadosti alkohola in mentola. Zobje se morajo osnažiti po vsaki jedi. Ščetko moramo potem dobro očistiti in jo spraviti na odprt kraj, kjer se lahko posuši. Dobro je, če jo še prej potaknemo v sol, da se bolje razkuži. Ščetine morajo biti navzgor obrnjene.

Če bomo na ta način snažili zobe in začeli že pri otrocih paziti na njih zobe, bomo imeli zdravo zobovje in si bomo prihranili dosti denarja. (Dalje prih.)

Kako se nam je vesti ob posebnih prilikah
Krst.

Krst je prvi sv. zakrament, ki ga prejme človek. Po navadi krstijo otroka nekaj dni po rojstvu. Ker se vrši po katoliški veri obred v cerkvi, mati navadno ni prisotna. Babica odnese dete v cerkev, spremljata pa jo botrica in boter.

Novorojenčka oblečemo za to priliko v belo, z vezninami okrašeno oblekico, ga položimo na posebno blazino in vse skupaj prekrijemo s primerno tenčico ali veznim prtom.

Obred krsta je sam na sebi čisto enostaven. Boter vzame dete v naročaj in ga drži na eni roki. V drugi roki pa drži prižgano svečo in ponavlja v imenu krščenca za duhovnikom obredne besede. Ves obred je prav kratek.

Zaradi izbire botrov so starši, zlasti za prvo dete, skoro vedno v zadregi. Napačno je, če prosite za botra človeka, ki stoji socialno visoko nad vami. To je vsiljivo, poleg tega pa se vam lahko dogodi, da vam odkloni, kar bi vas užalilo. Bolje je, če si izberete botra iz vrst vaših prijateljev in znancev. Za prvo in drugo dete biti boter, je navadno častna zadeva, zato poverite s tem svojega najljubšega prijatelja.

Najbolje je, da se pomenite zaradi botrovanja s prijatelji še pred rojstvom. Če vabite v zadnjem času, si bo mislil vsak: »Glej jih, v sili so prišli pome, ker so jih vsi drugi odklonili.« Temu se prav lahko ognete.

Težava je dostikrat tudi zaradi imena. Poleg staršev ima pravico vmešavanja v to vprašanje tudi botrica ali boter, ki lahko zahteva, da otroka imenujete po njej. Zato se največkrat dasta otroku po dve imeni, izmed

Najboljšo obrambo proti prenosu nalezljivih obolenj po duplini v ustih in grlu tvorijo okusne
ANACOT PASTILE DR. WANDERJA
Dobivajo se v vseh lekarnah
Cena malega omota Din 8.—, velikega Din 15.—

pristna terpentinska krema za čevlje,

daje obutvi lep in odličen lesk, jo konzervira in ščiti usnje pred prezgodnjim razpadanjem. Od tod izvira tudi njen svetovni sloves.

Za parketna tla in linolej:	Za sport in štrac:
SCHMOLL	SCHMOLL
PASTA	GUMITRAN
za parkete.	mast za usnje.

katerih eno določijo starši (po tem imenu tudi potem otroka kličejo), drugo pa botra. Lepo je, če dobe slovenski otroci slovenska imena. Saj jih imamo tri sto pet in šestdeset v koledarju. Čemu bi se spakovali s tujimi svetniki, ko je otrok potem še zaradi godu v zadregi.

Odreči botrovanje je žaljivo. Če ne utegneš sama v cerkev k obredu, pa določi namestnico, ki je v najnujnejšem primeru lahko tudi druge vere. Toda botruj le sama. Slovenske botrice in botri, zlasti na kmetih, se zanimajo vse življenje za svoje krščence. Zanimajo se za njih življenje in jih podpirajo z dobrimi nasveti, nauki, pa tudi drugače, kadar so v težavah. Lepa je ta navada, zato so pa botrice in botri tako priljubljeni. Praviijo, da je najlepše krstno darilo, če v življenju paziš na svoje krščence.

Močno ukoreninjena navada so tudi krstna darila. Od vsake botrice jih pričakujejo in skoro si ne moremo misliti krsta brez darila. Seveda pa so siromašni botri izvzeti, zakaj kjer ni, tam še Bog izgubi svojo pravico.

Kjer so starši siromašni, je krstno darilo, najbolje v denarju, namenjeno njim. Če pa imajo dosti, obdare botri po navadi krščenca. To pa na prav različne načine. Bodisi v obliki predmeta, ki ga bo krščenec potreboval, kadar doraste, bodisi v hranilni knjižici, v srečki, v zemlji ali celo v gozdu. Na Gorenjskem nekje so dali novorojencu za krstno darilo nekaj hrastov, da bo imel les za opravo, kadar se bo ženil.

ŽIVI LASJE

zahtevajo pravilno negovanje!

Navadno milo je dobro samo za perilo – živi lasje pa rabijo za negovanje nežni Elida Shampoo, kateri ne vsebuje sode. Samo tako ostanejo lasje zdravi... ohranijo svoj blesteči sijaj ... in se dajo vedno lepo česati.

UMIVAJTE
GLAVO VSAK
TEDEN!

Živ las zelo
povečan

ELIDA SHAMPOO

Na vsak način pa bodo botrice, ki so naše naročnice in znajo vezti, naredile tudi krstno oblačilce za svojega krščenca. To se da prav lepo izdelati na takem ali drugačnem blagu. Jako pa se botrica postavi s prtom, ki z njim pokrije svojega krščenca.

Botri naj obdare tudi babico, streznico in druge, ki pomagajo za časa nosečnosti ali pri rojstvu. Tudi za botra se spodobi, da pokloni botrici, ki jo spremlja h krstu, lep šopek in se vede na moč vljudno do nje. Primerilo se je že, da sta se botrica in boter zagledala drug v drugega pri krstu...

Botrinja (krstna pojedina) se praznuje doma. Nanjo povabimo tudi druge znanke in prijatelje, na vsak način pa se spodobi, da pride tudi duhovnik, ki je obred opravil, in pa babica. Največkrat pa se, zlasti v zadnjem času, praznuje krst čisto v zaključeni družbi med najožjimi sorodniki in prijatelji. Gostje morajo pri tej pojedini biti zlasti obzirni do porodnice. Zato se ne smejo zabavati hrupno in zavleči zabavo pozno v noč.

(Dalje prihodnjič.)

Pomagaj si sama!

(Nadaljevanje.)

Za vezavo je dobro vsako platno, ki je dovolj tenko. V trgovinah s knjigoveškimi potrebščinami se dobi v ta namen posebne vrste blago – širting ali kalikó. Knjigovezi običajno z njim vežejo.

Najprej si iz lepenke izrežemo platnice. Za debelo in veliko knjigo, n. pr. za našo revijo, vzamemo debelejšo lepenko (štev. 30 ali 40), za tanjšo in manjšo knjigo pa štev. 70, 80 ali 90.

Sedaj odrežemo dve enako veliki lepenki s škarjami ali z nožem in ravnilom. Obrezana knjiga «Sitni možje»

meri v širino 15 cm, v višino 22-5 cm. Lepenki odrežemo tako, da sta 15 cm široki in 23 cm visoki, tako da gleda rob platnic zgoraj in spodaj 2 do 3 mm čez knjigo. Paziti pa je treba, da sta lepenki pravokotno odrezani.

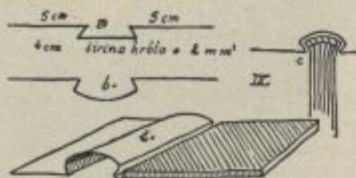
Sedaj vzamemo zadnjo stran prvotnih platnic broširane knjige, ki smo jo razkosali pred šivanjem posameznih pol. Dober je pa vsak drug karton slične debeline. Iz njega izrežemo kos, ki je dolg tako kakor platnica iz lepenke, širok pa kakor debelina knjige in še 10 cm več. Iz tega kartona naredimo hrbet novih platnic. V ta namen ga štirikrat vzporedno podolgem preganemo. Srednja dva pregiba sta toliko narazen, kolikor znaša širina knjižnega hrbtna in še 2 mm. Druga dva pregiba pa sta na drugi strani narejena, in sicer po 4 mm od notranjih pregibov (gl. sl. IX a). Da pregibe lažje naredimo, položimo ob črto bodočega pregiba ravnilo in potegnemo z vihalnikom ali pa, če tega nimamo, s topim ročajem žlice nekolikokrat močno ob ravnilu. Po nastali vtisnjeni črti potem lahko karton preganemo.

Del kartona, ki leži med notranjima pregiboma, zaokrožimo nekoliko s tem, da ga pritismo na kako palico (kuhalnico, metlo) ali na zaokrožen rob deske (sl. IX b). Karton s pregibi poveznemo na hrbet knjige, na katerega se mora dobro prilegati (sl. IX c).

Na ta karton prilepimo s klejem ali gostim lepilom obe platnici tako, da je med zunanjim pregibom in robom lepenke 2 do 3 mm širok prostor (sl. IX č). Tako izdelane platnice prevlečemo s papirjem ali platnom.

Vezava v polplatno. Iz kolikója, kotonine ali platna, kar pač imamo na razpolago, izrežemo za preobleko hrbta potrebni kos, ki je kakih 6 do 8 cm širši in 4 do 6 cm daljši od hrbtna. Poleg tega pa odrežemo za preobleko vogalov še štiri pravokotne kose platna v velikosti 7 x 4 cm.

Najprej prevlečemo vogale. Pravokotni kosce platna namažemo na notranji strani z lepilom iz skroba in ga položimo na zunanjo stran platnice tako preko vogala, da gleda daljša stranica 3 do 4 mm čez vogal (sl. X a).

Sedaj zapognemo eno stran platna navznoter ter jo prilepimo na lepenko in na platno, ki štrli nad vogal (sl. X b). Potem zapognemo še drugo stran in jo prilepimo na lepenko. Vogal je s tem oblečen v platno (sl. X c). Na ta način prevlečemo vse štiri vogale.

Na splošno željo naročnic bomo prinašali s prihodnjo številko zopet navodila za praktično kuharsko umetnost.

Ali veste, kako se pridobiva plin?

Ko je neki kemik preiskal premog, je ugotovil, da je v njem mnogo snovi, ki bi lahko koristile človeku. Če premog sežigamo v štedilniku ali peči, nam uhajajo vse te koristne snovi skozi dimnik v zrak. Mi izrabimo samo direktno gorljive premogove primesi, ki obsegajo komaj tretjino telesnine.

Sedaj v Mestni plinarni najboljši črni premog razkrajajo in izdelujejo iz njega v prvi vrsti plin, potem koks, tēr in surogate za amoniak, naftalin in drugo.

V posebnih ogromnih retortah, ki so neprodušno zaprte, segrejejo premog do 1.100° C. Pri tem uhaja iz premoga surov plin, ki ga sesa posebna črpalka skozi celo vrsto čistilnih aparatov. Šele popolnoma očiščeni plin spuste po ceveh v mesto, da ga gospodinje in drugi porabniki požgo.

Kar pa po osemurnem žganju v retortah ostane, je koks, ki se pogasi z vodo in v drobilcih zdrobi. Žareča snov se pogasi z vodo in zvozi v poseben prostor, kjer jo polagoma hlade in ji odvzamejo tēr, naftalin in amoniak.

Ostanek, t. j. čisti koks, pa v velikih drobilcih zdrobe in ga potem v posebni separaciji razdele po velikosti kosov. Ta koks je odlična kurjava za industrijo, obrt pa tudi za gospodinjstvo. Zlasti dobro se obnese pri centralni kurjavi.

O plinu samem pa iz te rubrike že precej veste. Koliko pomaga gospodinjji v kuhinji, v

Velika
vztrajnost
in
dobro
zdravje

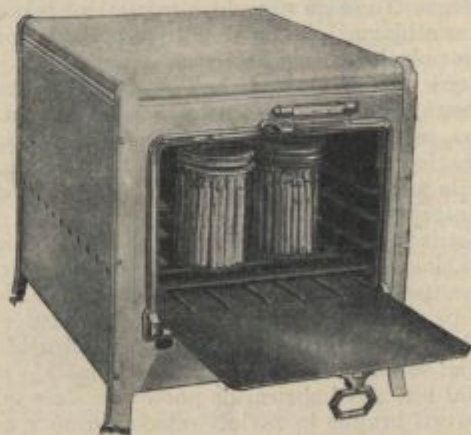
sta za smučarja tako potrebna kakor smučke, stremena, vosek in ostale potrebščine.

Uživajte vedno vsak dan, zlasti pa preden se greste smučat in kadar trenirate, redilno, okusno in lahko prebavljivo koncentrirano hrano

OVOMALTINE

S tem bo pridobilo Vaše telo dovolj moči za najhujše napore, Vi sami pa boste mogli šele potem imeti pravi užitek v bleščečem snegu in v čistem in solnčnem zimskem zraku.

kopalnici, v sobah in sploh pri vsem njenem praktičnem vsakdanjem delu. Poleg vsega tega je plin kot kurjava mnogo cenejši od premoga. Je pa tudi snažnejši in ne povzroča ne pepela in ne saj.

To, kar gotovo potrebujete, je **SPALNI FOTELJ**

Po naročilu ga izdelam v vsaki širini

RUDOLF SEVER
Ljubljana, Marijin trg št. 2

Poročile so se naročnice: gospodična Milica Skrbčeva z gospodom Jožkom Čopom v Trzinu, gospodična Milica Barovičeva z gospodom Jankom Novakom iz Kamnika, gospodična Angelca Perčeva z gospodom Francetom Zupanom iz Tržiča, gospodična Mici Ivanškova z gospodom Slavkom Cuzijem s Sanskega mosta, gospodična Fanči Frečetova z gospodom Karlom Laurencičem iz Ljubljane, gospodična Mara Zupančičeva z gospodom Alojzijem Pluom iz Makarske.

Jerica Zemljanova:

Nekaj o slovanskih in narodnih jedilih

Pravijo, da imamo Slovani marsikaj sorodnega in sličnega med seboj, kar kaže, da so bili naši pradedje bratje po krvi. Predvsem imamo podobnosti v jeziku, zlasti v besedah, ki jih rabimo v domačnosti, n. pr. dom, stol, vrata itd. Pa tudi v besedah, ki značijo sorodstvo, n. pr. oče, mati, brat, sestra. Prav tako nahajamo v označbi jedil mnogo sličnih besedi, kakor: kruh, hleb, mleko, moka, sol itd. To kaže, da so Slovani imeli te besede že v prvotni domovini, še preden so se začeli razseljevati.

Ker pa so besede, ki pomenijo jedi, iz proste kmetiške hiše in so vsem Slovanom skupne, sklepamo, da so bili naši pradedje poljedelski narod in da je v njih kuhinji imela prednost jed iz moke in mleka.

Dokaz našega skupnega pokolenja so v prvi vrsti imena domačih kuharskih izdelkov. Seveda so čas in temperament naroda, nagon za obstanek, kakor tudi okolica, vremenske prilike itd. močno vplivali na izpremembo označb.

Nekaj bistveno narodnega so zlasti plesi in narodna pesem. V narodnem plesu pa imamo tudi razlike. Kolo je gotovo slovanski narodni ples, a se pleše kaj različno. Slovani ob mejah so sprejeli plese svojih sosedov. Tako plešemo Slovenci radi «štajriš», Slovaki pa «čardaš».

In primerjajmo srbsko narodno pesem z našo! Pesem guslarja, ki je Srbu najvišji užitek, je našemu ušesu malo prijetna. Prav tako se razlikuje poskočna slovaška pesem od enolične češke. Ruska pesem ima nekaj svojega in je zelo različna od poljske. Za narodno pesem bi mislila, da je — kot izraz narodne duše — vsem Slovanom skupna. Pa ni.

Iz tega vidimo, da narodno pesem ustvarja priroda in njena okolica. Slovenci smo prilagodili našo narodno pesem alpskim Nemcem, ki so nam sosedje.

Glede narodnih noš vidimo isto razliko. Gotovo je, da je bila prvotna ženska obleka Slovanov platnena. Ohranila se je pri Hrvatih, Belokrajcih, Poljaki, Slovaki itd., drugod pa se je izpremenila vsled krajevnih in podnebnih razmer.

Iz tega vidimo, da se je v teku časa izpremenilo vse, kar smo Slovani imeli skupnega.

Zelo zanimivo pa je iskati podobnosti in enakosti v kuhinji.

Predvsem slovi ruska kuhinja po vsem svetu! Njeni kuhinjski izdelki so internacionalni. Največji hoteli v Sofiji, St. Moritzu, Kairu, veliki prekoceanski parniki, luksurni vlaki se ponašajo z odličnim borščem...

Pa tudi poljska kuhinja slovi po svojih posebnostih in je nekako v sredi med francosko in rusko. Tako se n. pr. Poljaki ponašajo z delikatno pripravo rakov, kakršnih ne dobiš na vsem božjem svetu. Njih sladke omake, pripravljene z rozinami in drugim, slove po vsem kuharskem svetu.

Muza kuharske umetnosti je blagoslovila posebno Čehe, ki slove kot sladkosnedeži daleč preko svoje države. Husa z zeljem in knedliki so delikatesa, ki je ne dobiš nikjer drugod. Buhte, češki tolki, češki kolački prekašajo po svoji dobroti vse torte.

Seveda ima češka kuhinja nekaj primesi dunajske. In na podlagi te mešanice je ustvarila specialitete, ki tekmujejo z najbolj izbranimi francoskimi.

In srbska kuhinja! Njeno djuveče, kisela čorba, podvarak, čevapčiči, musaka, pite so posebnosti, ki slove daleč preko granice.

NJENI PLAVI LASJE

so ji ga vrnili!

On ni mogel pozabiti, kako se njeni lasje bleščijo in svetijo... In tako sta le postala srečna zakonska dvojica — po zaslugi „Nurblonda“. Ta specialni shampoo za plavolaske ne ohrani plavim lasem samo njih zlatega bleśka, ampak vrača tudi plavim lasem, ki so že potamneli ali pa izgubili barvo, njih prvotni zlati ton. „Nurblond“ nima v sebi nobenih sredstev za barvanje, niti Henne, in je brez sode in drugih škodljivih sestavin. Na milijone žena v Ameriki in na tisoče plavolask v Jugoslaviji že uporabljajo „Nurblond“ z največjim uspehom. Že prvi poizkusi pokažejo presenetljiv učinek. Dobiva se povsod. Poizkusite ga še danes. Zahtevajte izrično

ROBERTS
NURBLOND

poseben shampoo za plavolaske.

Gener. zastopstvo za Jugoslavijo: Parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

Pomešana je z ogrsko in rumunsko. In prav vsled teh skupnih posebnosti je priljubljena daleč naokoli. Tako n. pr. nadevana paprika, ajvar, sarma itd.

Slovenci pa se ponašamo z mesenimi klobasami in pečenicami s kislim zeljem, o katerih tudi trdimo, da jih ni boljših nikjer. Prave žgance, ajdove ali koruzne, dobiš edinole v slovenski kuhinji. Štruklji, in najsi so sirovi, orehovi ali pehtranovi, ali pa štajerske gibanice prav nič ne zaostajajo za srbsko pito ali pa ruskim pirogom.

Potice so tudi specialiteta vsake slovenske kuhinje in o njih lahko trdim, da so boljše od ruske «babe». Nobena «ohcet» ne mine brez lahkih flancatov. Škoda je le, da opuščamo stare običaje in s tem marsikatero jedi, ki bi morale priti na mizo. Tako n. pr. se zdaj mnogo premalo ceni velikonočna «caleluj», o Vseh svetih pa krapi, kar je bilo nekdanj redno za praznike na mizi in je imelo vsako svoj poseben pomen.

Češpljeva ali gobova kaša, kašnatno zelje in repa, oženjen močnik in šara, podmet s kislim mlekom, ajdovi štruklji itd. so bila jedila, ki so se vrstila dan za dnem na jedilnikih prave kmetiške hiše. Današnja mladina pa jih žal niti po imenu več ne pozna.

Da gospodinje nekoliko seznanimo (kolikor jih še nismo) z najnavadnejšimi narodnimi jedili, hočem na željo nekaterih priobčiti v dveh delih nekoliko zapisov.

Za danes srbske in ruske, prihodnjič pa nekaj drugih.

Kisela čorba.

$\frac{3}{4}$ kg jagnjetine,	5 dkg masti,
$\frac{2}{3}$ l vode,	3 dkg moke,
sesekljana čebula,	paprika po okusu,
peteršilj,	10 dkg riža,
lavorjev list,	kis ali limonov sok,
cel poper,	1 rumenjak.
sol,	

Jagnjetino zrežemo na primerno velike kosce in postavimo z vodo, s sesekljano čebulo in peteršiljem, z lavorjevim listom in celim poprom, osolimo in kuhamo. Ko je meso že skoraj mehko, pridenemo žlico prežganja, paprike po okusu in riž, ki ga kuhamo 10 do 12 minut. Pred serviranjem juho okisamo z vinskim kisom ali limonovim sokom in zagostimo z rumenjakom.

Prosimo Vas, prečitajte pazljivo članek

„VSAKA ŽENA LJUBI RED“,

ki je na 90. strani

Ribja čorba.

Jušne zelenjave,	sol,
paradižnik,	kis,
prežganje,	kruhowe rezine,
1 riba (ščuka, som),	hrenova omaka.

Jušne zelenjave skuhamo v vreli vodi, kateri pridenemo tudi paradižnika po okusu in prežganje. Medtem očistimo ribo (soma ali ščuko), zrežemo, posolimo, pokapamo s kisom (da se ne razkuha) in pustimo, da stoji $\frac{1}{2}$ ure do 1 uro. Nato denemo ribo v juho in jo ob strani kuhamo prav počasi, da se ne razkuha. Ko je mehka, juho precedimo in serviramo z opečenimi kruhovimi rezinami. Ribo pa serviramo posebej s hrenovo omako.

Hrenova omaka.

6 dkg masti,	hren,
4 dkg moke,	sol,
juha ali voda,	kis,

Na masti zarumenimo moko, zalijemo z juho ali z vodo, osolimo in prevremo, da se prežganje lepo razpusti. Nato pridenemo nastrganega hrena, nekoliko kisa in dobro prekuhamo. (Dalje prih.)

PRIDNA ROKA

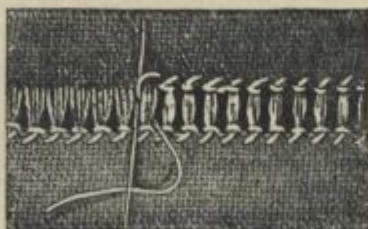
(Nadaljevanje)

TIHO VEZE

Stebričasta proga. (Sl. 10.)

S snopičnim vbodom lahko okrašiš izpuljene proge na obeh straneh, le da na drugi strani dvigaš že prej nastale snopiče in ti torej ni več treba šteti niti. Sicer pa delaš kakor prej.

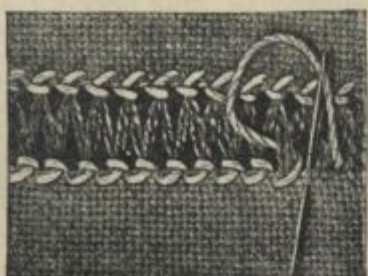
Na ta način napraviš navadno stebričasto progo. Takšne proge uporabljamo za zvezo med raznimi vzorčastimi motivi.

Slika 10.

Snopični vbod «cikeak» (ajour). (Sl. 11.)

Napravi na eni strani snopični vbod z dvodelnim številom niti (4, 6). Ko si to naredila, začni nasprotno stran in razpolavljalj snopiče tako, da dvigneš s šivanko od desne proti levi polovico drugega in polovico prvega snopiča. Vezni snopični vbod kakor prej, a ves čas razpolavljalj snopiče.

Slika 11.

hripavosti, katarju
pomagajo sigurno
Kaiser-jeve
prsne karamele

V lekarnah, drog.
in kjer so vidni plakati.

Prekrižani snopiči. (Sl. 12.)

Napravi 1 cm široko stebričasto progo s snopičnim vbodom ob obeh straneh. Nit vdelaš v blago tako, da jo lahko vodiš v sredini stebričev. Delaj proti sebi. Nato dvigni s šivanko drugi stebrič tako, da obrneš šivanko od sebe; prvi stebrič imaš pod konico šivanke. Zasuči konico šivanke navzdol, s tem prekrižaj ste-

Slika 12.

briča in izvleci nit. Isto napravi z naslednjima dvema stebričema itd. Vse delaj na narobni strani.

Tako je nastala proga s kitasto zavitim, v sredini na nit nabranimi stebriči. (Dalje prih.)

Bayerjev križ jamči
za pristnost in dober
uspeh

PYRAMIDON
TABLET

priljavobolu in mi-
greni.

IV z.: „Jugofa“ k. d., Zagreb, Gajeva ulica 32.
Oglas je registriran pod št. br. 1031 z dne 18. I. 1933.

SCHICHTOVO JELEN MILO

*upotrebljavajo
varčne gospodinje*

J.J.: Vrtna dela meseca marca

Prve dni marca mora biti prva skrb vsakogar, ki se peča z vrtom, ta, da si nemudoma oskrbi za pomladno setev potrebnih semen. Prejšnje čase je bilo to lahko. Semena so se lahko naročila pri velikih in renomiranih tvrdkah iz inozemstva. In taka semena so skoraj brez izjeme popolnoma zadovoljevala. Dandanes so naročila iz inozemstva sicer tudi mogoča, toda kdor izmed cenjenih čitateljev in čitateljic bi si to dovolil, bi se zelo kesal. Pri nas je dandanes že carina sama na sebi visoka. To pa ni vse. Manjša naročila iz inozemstva onemogočajo največ stranske carinske pristojbine, kakor pristojbina za ocarinjenje, posebno pa pristojbina za pregled in preizkušnjo semen: ali je zdravo in ali nima v sebi in na sebi bolezenskih kali (trosov). Te stranske pristojbine so pri majhni količini blaga približno tako visoke kakor pri veliki količini. Zaradi tega se manjše pošiljke tako hudo podražijo.

Zato smo navezani dandanes največ na domače trgovine s semeni.

Med semeni in semeni pa je velika razlika. Kupujemo samo od prodajalcev, ki se tega zavedajo in nam jamčijo za pristnost (pravo vrsto) in dobro kaljivost semen. Samo taka semena prinašajo dobiček in veselje.

Pri vsaki vrsti zelenjave imamo zgodnje, srednje-zgodnje in pozne vrste. Za zgodnjo uporabo sejemo samo zgodnje vrste, torej: zgodnje vrste zelja, ohrovt, karfiol (cvetače), kolerabice, pese, fižola, graha, krompirja itd. Seveda velja isto tudi glede salate. Tukaj imamo dandanes posebno veliko izbire.

Glede zgodnjih vrst je treba pomniti, da so vse manjše in nižje kakor srednjegodne in pozne vrste. Ni torej mogoče imeti zgodnjih in velikih zeljnatih, ohrovtovih in salatnih glav; zgodnjih in debelih kolerabic, jedilne pese itd. Kdor bi nam za zgodnjo uporabo take vrste priporočal ali vsiljeval, bi nas zapeljeval na kriva pota in nam delal škodo. Tudi za grah in fižol velja isto, da so namreč zgodnje samo nizke vrste. Prav tako tudi za paradižnike. Kdor vrtnari v senc ali v visokih legah, tisti visokih vrst paradižnika sploh ne bo sejal in sadil, ker pozno dozore.

Krompir je najbolj zgodnji rogljičar ali kifeljčar, imenovan tako zaradi podolgovatih in tenkih gomoljev, ki so podobni rogljičem. Ta vrsta krompirja ima tudi to prednost, da rodi tudi v humuzni vrtni zemlji prav bogato (druge vrste zahtevajo peščeno zemljo) in da se tudi najbolj zgodnji gomolji ne razkuhajo, zaradi česar ga uporabljamo posebno tudi za krompirjevo salato in za pečenje v oblicah (v celem).

Salate imamo, kakor smo že zgoraj omenili, dandanes mnogo vrst. Svetujemo pa, da se drži vsakdo rajši že znanih, preizkušenih vrst. Pač pa naj poizkusi

vsako leto z eno ali dvema novima vrstama. Prefine, včasih na moč priporočane vrste niso vselej primerne za vsakdanjo uporabo, posebno ne za transport in trgovino, ker kaj hitro ovenejo. Če pa ovenejo, niso več lepe in tudi nimajo več dobrega okusa.

Kdor hoče imeti zgodnjo vrtno zelenjavo, pa nima v bližini vrtnarja, pri katerem bi si mogel sadike nabavljati, tisti si mora napraviti gnojno ali toplo gredo. V to vsejemo po nekoliko zgodnje zelenjave vsake vrste. Prav tako pa vsejemo vanjo tudi po nekoliko semen raznih cvetic. Pa tudi če vemo, da sadike lahko pozneje dobimo, je dobro, da si jih vzgojimo nekaj doma, potem vsaj vemo, kakšne vrste imamo. Mogoče je pa tudi, da vrtnar tiste zelenjave sploh sejal ni ali da mu seme ni vzkalo ali pa da je sadike že prodal, drugim obljubil itd.

Kdor nima tople grede, si pomaga lahko na ta način, da vseje semena v zabojčke, ki jih postavi na okna kuhinje ali kurjene sobe, verande itd.

Pri sejanju zaznamujemo takoj, kaj smo vsejali. Glede globine sejanja velja pravilo, da sejmo dvakrat tako globoko, kakor je debelo seme. Ker se pa pri škropljenju in dežju zemlja nad semenom nekoliko spere, moramo sejati vedno nekoliko globlje.

Pri krompirju pospešimo rast in dosežemo bolj zgodnjo žetev, ako pustimo, da krompir prej vzkali, preden ga denemo v zemljo. V to svrho naložimo primerne, ne predebele, zdrave gomolje z dobro razvitimi očesi v lese, plitve zaboje itd. in jih postavimo v gorkejšem prostoru na svetlo. V temni kleti požene krompir na spomlad sicer tudi cime. Toda te cime so bele in dolge in niso za nobeno rabo. Predkaljeni krompir pa požene debele, močne in zelene cime, ki rasejo po sajenju tudi v zemlji dalje. Seveda moramo ravnati s takim krompirjem pri sajenju previdno, da oče in cim ne poškodujemo.

Kokoši kokajo!

Meseca marca prično kokoši že precej kokati. Zelo moramo paziti na kohlje, da se v mrzlih marčnih nočeh ne prehlade. Dobro je, če jim kokošnjak kurimo.

Prav je tudi, če kohlje ločimo od ostale perutnine. Na ta način jih lahko posebno obvarujemo pred mrazom, jim nemoteno vsak dan obračamo podložena (oplojena) jajca in jim posipljemo posebno pičo. Z umetno razsvetlavo tudi prenehajmo.

Pičo moramo ta mesec izpremeniti. Zimsko krmo, ki je bila slabo dušičasta, je treba polagoma ustaviti in nasipati več ovsa in beljakovinske hrane. Potresati jim pa moramo tudi zadostno množino ogljikovokislega apnenca, da tvorba jajčnih lupin ni ovirana.

Táko vreme škoduje Vaši koži!

Vendar se prav lahko obvarujete z Nivea-kremo! Nadrgnite si temeljito vsak večer pa tudi podnevu, preden greste na prosto, roke in obraz z Nivea-kremo. Tako Vam ostane koža nežna in prožna, odporna proti vetru in vremenu ter dobi ono milino in svežost, ki jo vsi tako ljubimo pri mladini.

Sami dobro veste: nobene druge kreme ni, ki bi vsebovala eucerit in zato se Nivea-krema ne da nadomestiti.

NIVEA-KREM: V dozah od Din. 6.-, 12.-, 25.-, v tubah od Din. 12.- in Din. 17.-

Plemensko perutnino lahko že izpustimo na plano, da se zleta in stika za črvi. Kar pa je klavne, to so kapuni in drugo, jo lahko počasi odprodamo, da bo prostora za piščance, ki se bodo kmalu izvalili.

Za mladi rod, pa tudi za ostale kokoši, moramo pre-skrbeti čimprej svežega zelenja, ki prinaša perutnini novih moči in krepkega poživila.

JAJNINE

ZLATO NAŠIH HRANIL

MAKARONI, SPAGETI, JUHINE ZAKUHE.

Pav.

Pava goje največ zaradi njegovega lepega perja, ker sicer ni posebno ljubezniva žival in kriči še bolj zoprno kakor pegatka.

Pav dobi svoje lepo perje šele v tretjem letu. Ko se skube, izgubi iz repa vsa dolga peresa, ki se dobro prodajo.

Pav živi do 20 let. En samec zadostuje za štiri samice. Ko znese samica 6 do 7 jajc, jih prične valiti, in sicer najrajši na planem v kakšni goščavi. Z mladici ravnamo tako kakor s puricami in mladimi pegatkami. Pav je zelo utrjena žival, če zna letati, prenočuje najrajši na strehi. Meso mladega pava je jako okusno.

Gospem in gospodičnam, ki potujejo v Zagreb, priporočamo «Dom zaštitnice djevojaka» (Amies de la Jeune Fille) v Gajevi ulici št. 28/I v Zagrebu, kjer dobe stanovanje z zajtrkom za 20 Din dnevno, pri daljšem bivanju po 15 in 12 Din dnevno.

HRIPA RAZSAJA

Ker prihajajo povzročitelji hripe v telo ponajveč skozi ustno in goltančevu duplino, se morata ustna in goltančeva duplina dobro razkuževati. Bolje od grgranja, ki je zlasti za otroke nepraktično, večkrat celo precej nevarno, delujejo Anacot-pastile.

Medtem ko se z grgranjem samo površno in zato nepopolno izpereta ustna in goltančeva duplina, doseže slina, v kateri je raztopljen Anacot, najbolj skrite gubice goltanca in hkrati z neprestanim izločevanjem formaldehida zanesljivo razkuži ustno in goltančevu duplino (vsake pol do ene ure je treba raztopiti v ustih po eno Anacot-pastilo).

Povsod, kjerkoli se ljudje zbirajo, n. pr. v tramvajih, avtobusih, delavnicah, pisarnah, kavarnah, gledališčih in kinih, je nevarnost, da se človek okuži, tega pa se ubranimo najlažje z okusnimi Anacot-pastilami, ki so najboljše varstvo proti okuženju.

Ker je mnogo ležeče na tem, kje si boste nabavili blago za obleke itd., da boste zadovoljni, — mislite pred nakupom na specialno trgovino Novak, Ljubljana, Kongresni trg 15.

Ali potrebujete sredstva za otrebljanje?

ARTIN

stane Din 8.—, zadostuje za 4- do 6krat.

Odobrilо ministarstvo za socialno politiko in narodno zdravje s števil. 12.258 z dne 12. julija 1932.

Vsako jutro boste z lahkoto opravili p. trebo, ako boste prej ta večer zaužili 2 do 3 kroglice ARTINA. Dobiiva se v vseh lekarnah. Vsebina škatle, ki

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinskih knjig: za vse leto Din 105.—, za pol leta Din 54.—, za četrti leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lit 50.—.

Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinska knjiga Din 30.—.

Deset broširanih leposlovnih knjig Din 100.—. Vezava teh knjig Din 60.—.

Izhaja vsakega 1. v mesecu. Odgovorna za izdajateljstvo, uredništvo in upravnništvo Rija Podkrajškova.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10/I.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani (predstavnik Miroslav Ambrožič).

Zagledal fant se je v daljavo
v daljavo, polno novih nad,
zaslutil znano je pojavo:
da gre v deželo zdaj pomlad!

Nebo je pelo v hrepenenju,
vzcvetelo je nebroj livad,
vzplamtelo novo je življenje —
zdaj tu je zlata spet pomlad!

Torej . . .

sedaj je čas,

da si ogledate pravkar
došle novosti za pomlad
pri tvrdki

*A.Škaberne
Ljubljana*

*namesto
beljenja na trati*

ODSLEJ:

SOLNCE PO NAROČILU!

Beljenje na trati brez solnca? Ni mogoče! Samo solnce beli perilo s pomočjo kisika. V kotlu, kjer je RADION, je vedno solnce! RADION pere in beli perilo sam — na milijone kisikovih mehurčkov opravi previdno to delo — oni spravijo čistilno peno mila sami skozi najdrobnejše gube. V najkrajšem času je perilo čisto in belo ko sneg.

**Schicht ov
RADION**

**DELUJE V KOTLU
KAKOR SOLNCE
NA TRATI**